

KAKO ORGANIZIRATI MEDGENERACIJSKE DELAVNICE?

**DIGITALNI PRIROČNIK DOBRIH PRAKS
MEDGENERACIJSKEGA UČENJA ZA IZOBRAŽEVALCE
ODRASLIH**

	UVOD	4
POGLAVJE 1	PRISTOP MEDGENERACIJSKEGA UČENJA: OSNOVE MAG. MAJA RADINOVIČ HAJDIČ	8
POGLAVJE 2	PRIPRAVA IZVAJALCEV MEDGENERACIJSKEGA UČENJA: DELAVNICE	14
2.1	OSNOVE MEDGENERACIJSKEGA UČNEGA PRISTOPA (POLJSKA)	15
2.2	ČUSTVENA INTELIGENCA V MEDGENERACIJSKEM UČENJU (POLJSKA)	18
POGLAVJE 3	ZBIRKA ORODIJ: IDEJE ZA DELAVNICE MEDGENERACIJSKEGA UČENJA	21
3.1	MOJ (NAMIŠLJENI) PARTNER (TURČIJA)	22
3.2	KAKO UPORABLJATI SLIKE V MEDGENERACIJSKEM UČENJU? (ČEŠKA)	28
3.3	"ACTIONBOUND": DIGITALNE SOBE ZA POBEG (LITVA)	32
3.4	POVEZOVANJE Z NARAVO IN MED SEBOJ (ITALIJA)	36
3.5	ASOCIATIVNI KVIZI (SLOVENIJA)	41

3.6	PRIJATELJ V STISKI JE PRAVI PRIJATELJ (TURČIJA)	45
3.7	OBLIKOVANJE SPRETNOSTI STAREJŠIH ZA DELO S TABLIČNIMI RAČUNALNIKI Z USTVARJANJEM STRIPOV (LITVA)	50
3.8	MEDGENERACIJSKA IZMENJAVA KNJIG (ITALIJA)	54
3.9	SODOBNE TEHNOLOGIJE - KAJ NAM PRINAŠAJO IN KAJ NAM JEMLJEJO (ČEŠKA)	58
3.10	DNEVNIK ŽIVLJENJA (ITALIJA)	62
3.11	RADI IMAMO ŠAH (SLOVENIJA)	67
3.12	DIGITALNO PRIPOVEDOVANJE ZGODB: EVROPA NAŠIH ŽIVLJENJ (POLJSKA)	72
	ZAKLJUČEK <i>PROF. ALEKSANDER KOBYLAREK, MARTYNA MADEJ</i>	77
	VIRI IN LITERATURA	79
	AVTORJI PRIROČNIKA	81

UVOD

Ta digitalni priročnik je nastal v okviru projekta KA204 - Strateška partnerstva za izobraževanje odraslih "Medgeneracijski most: Povezani za ustvarjanje", številka projekta 2020-1-IT02-KA204-079904, ki ga sofinancira program Erasmus+. Vključuje osnovne informacije o pristopu medgeneracijskega učenja v izobraževanju odraslih in primere dobrih praks s smernicami za izobraževalce.

V okviru tega projekta so partnerji izmenjali najboljše prakse v pristopu medgeneracijskega učenja, razvili nove ideje in jih izvajali v lokalnih skupnostih. Kot rezultat smo dobili ta digitalni priročnik s preizkušenimi medgeneracijskimi aktivnostmi.

PARTNERJI

Konzorcij projekta sestavlja 6 organizacij, ki se vsakodnevno ukvarjajo s starejšimi ljudmi:

- EduVita (Italija) - koordinator
- Prave Ted! (Češka)
- Utena Univerza za tretje življenjsko obdobje (Litva)
- Fundacija Pro Scientia Publica (Poljska)
- Ljudska univerza Jesenice (Slovenija)
- Nazilli NazHayat (Turčija)

SKENIRAJ ME

PREBERITE VEČ O PROJEKTU

www.connectocreate.eu

O PROJEKTU

Ankete in raziskave kažejo, da je generacijski prepad resen problem družbe v Evropi. Poleg tega je večina sistemov izobraževanja in usposabljanja v Evropi še vedno organizirana predvsem glede na možnosti mladih, zato obstoječi izobraževalni sistemi še vedno ne odražajo dovolj potreb starejših in izobraževalcev odraslih.

Medgeneracijsko učenje je eden od pristopov, ki bi ga bilo mogoče učinkovito uporabiti v tem kontekstu. Gre za sistematičen prenos in interakcijo znanja, spretnosti, kompetenc, modrosti, norm in vrednot med generacijami. Mednarodni konzorcij in Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo (UNESCO) opredeljujeta programe medgeneracijskega učenja kot "družbene nosilce, ki ustvarjajo namensko in stalno izmenjavo virov in učenja med starejšimi in mlajšimi generacijami". Programi medgeneracijskega učenja ustvarjajo pomembne priložnosti za učenje in spreminjanje odnosa med generacijami.

KOMU JE PRIROČNIK NAMENJEN?

Priročnik je namenjen strokovnim delavcem, ki se ukvarjajo z izobraževanjem odraslih, izobraževanjem starejših in medgeneracijskim izobraževanjem. Zlasti je namenjen izobraževalcem odraslih, ki želijo pri svojem delu s starejšimi (55+) in mladimi (16-30 let) uporabljati pristop medgeneracijskega učenja.

Priročnik je lahko koristen za izobraževalce odraslih, učitelje na univerzah za tretje življenjsko obdobje, strokovne delavce na področju socialnega varstva in strokovnjake različnih nevladnih in neprofitnih organizacij.

KAKO UPORABLJATI PRIROČNIK?

Ta priročnik je bil zasnovan tako, da izobraževalcem odraslih zagotavlja znanje in spretnosti, potrebne za izvajanje **lastnih delavnic z uporabo pristopa medgeneracijskega učenja**.

Digitalni priročnik je sestavljen iz treh poglavij, uvoda in zaključka. Aktivne povezave do spletnih strani so označene **[z modro barvo in so podčrtane](#)**.

POGLAVJE 1

Prvo poglavje vsebuje **teoretične osnove** pristopa medgeneracijskega učenja. V tem poglavju boste dobili osnovne informacije o medgeneracijskem učenju.

POGLAVJE 2

Drugo poglavje predlaga dve pripravljalni delavnici za **izobraževalce**, ki bi radi izvedeli več o medgeneracijskem izobraževanju. Ustanove za izobraževanje odraslih lahko te delavnice organizirajo, da bi svoje zaposlene seznanili z uporabo pristopa medgeneracijskega učenja v izobraževanju odraslih in večgeneracijskem okolju.

POGLAVJE 3

Če potrebujete navdih ali pripravljene delavnice, ki jih lahko organizirate z različnimi generacijami, si oglejte to poglavje za preizkušene aktivnosti medgeneracijskega učenja.

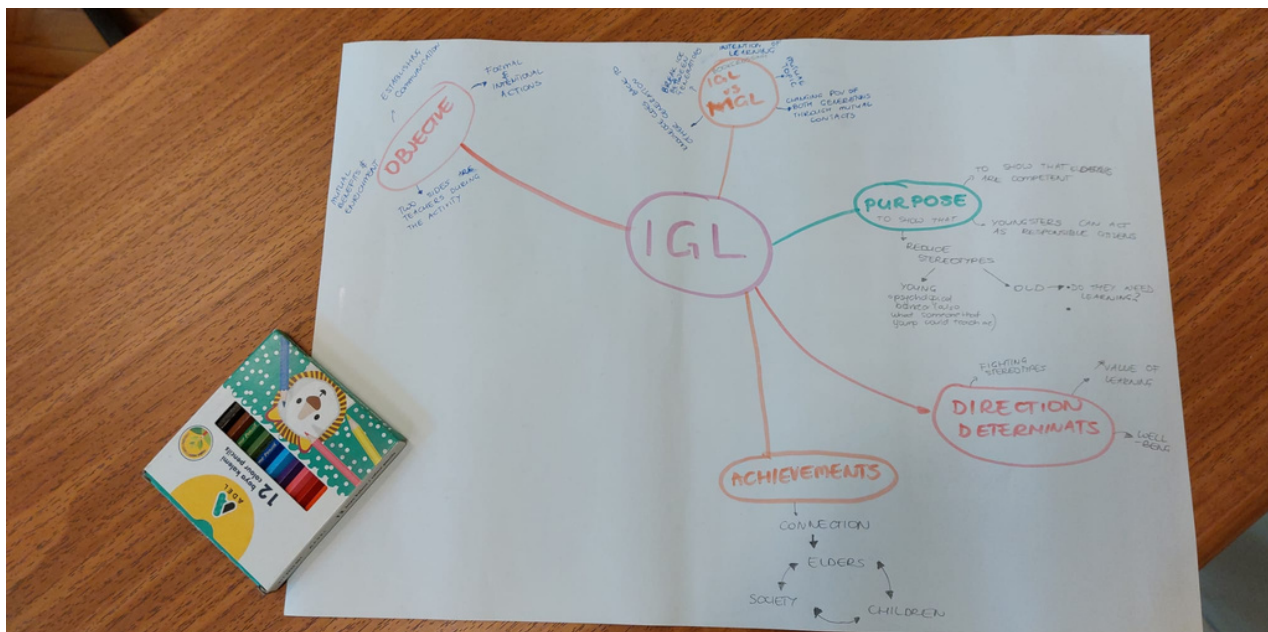
Tretje poglavje je sestavljeno iz **12 delavnic**.

Vsaka delavnica je sestavljena iz:

- splošni pregled delavnice (udeleženci, gradivo, čas);
- smernice delavnice;
- opombe in predlogi;
- povezava do uporabnega gradiva.

Digitalni priročnik je rezultat naslednjih aktivnosti, ki so se izvajale od oktobra 2020 do decembra 2022:

- **Analiza stanja** v šestih partnerskih državah - oblikovanje skupnega razumevanja glede opredelitev različnih konceptov, povezanih z medgeneracijskim učenjem ter posebnosti medgeneracijskega učenja v različnih državah.
- Transnacionalna izmenjava izkušenj v Večgeneracijskem centru na Jesenicah v Sloveniji - izmenjava izkušenj na področju medgeneracijskega učenja
- Usposabljanje za izobraževalce odraslih o medgeneracijskem izobraževanju in čustveni inteligenci v Vroclavu na Poljskem - za razvoj kompetenc izobraževalcev starejših
- **Zbirka dobrih praks** na področju medgeneracijskega učenja (starejši in mladi), oblikovana in objavljena na spletni strani www.connectocreate.eu
- Izvajanje in preizkušanje praks z učečimi se in izobraževalci v lokalnih okoljih.
- Aktivnosti medgeneracijskega učenja so preoblikovane v delavnice s smernicami za izobraževalce medgeneracijskega učenja.

DIGITALNI PRIROČNIK DOBRIH PRAKS NA
PODROČJU MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

POGLAVJE 1

PRISTOP MEDGENERACIJSKEGA UČENJA: OSNOVE

MEGENERACIJSKI MOST: POVEZANI ZA USTVARJANJE

PRISTOP MEDGENERACIJSKEGA UČENJA: OSNOVE

Medgeneracijski prepad, ki ga povzročajo demografske spremembe in vse večji pomen znanja, se hitro povečuje. Staranje prebivalstva povzroča konflikte zaradi porazdelitve ekonomskih virov in družbene moči, ki jo ima posamezna generacija. Medgeneracijski prepad je opredeljen kot globok kulturni prepad med generacijami, povezan z vprašanjem, kdo ima moč nad znanjem. Medgeneracijsko učenje je eden najpomembnejših načinov za premostitev tega prepada ter vodi k solidarnosti in zaupanju med generacijami.

Stoletja je bilo medgeneracijsko učenje samoumevno. Značilnost takšnega učenja je, da starejši prenašajo svojo modrost in izkušnje na mlajše. Na ta način so se neformalno in občasno prenašala znanja, veščine, kompetence, norme in vrednote med različnimi generacijami znotraj družine.

Danes je situacija drugačna. Medgeneracijsko učenje, ki ne poteka več spontano in samo v družini, je treba spodbujati in prenašati v širše družbeno okolje. Pogosta prostorska ločenost staršev in otrok od starih staršev ter različen tempo življenja onemogočata stoletni model medgeneracijskega učenja.

Veliko mentorjev in prostovoljcev, ki delajo z otroki, je pripadnikov starejših generacij. Številni skupnostni projekti tudi spontano povezujejo mlajše in starejše generacije. Aktivnost pa lahko opredelimo kot medgeneracijsko le takrat, ko ima izrecni namen povezovanja ljudi različnih generacij.

Medgeneracijske dejavnosti si torej zavestno prizadevajo povezati ljudi različnih starosti v obojestransko koristne aktivnosti, ki pomagajo k večjemu razumevanju in spoštovanju med generacijami. **Medgeneracijske aktivnosti so načrtovane in organizirane aktivnosti, ki spodbujajo stike, izmenjavo virov in sodelovanje med generacijami.**

Obstaja več različnih definicij medgeneracijskih programov.

Ena izmed splošno sprejetih definicij opredeljuje medgeneracijske programe kot »družbeno kolo, ki ustvarja smiselno in trajno izmenjavo virov in učenja med starejšimi in mlajšimi generacijami«. Ta definicija zajema tri elemente, ki so pogoj, da govorimo o medgeneracijskem programu:

- Organizacija in cilji.

Medgeneracijski programi se nanašajo na aktivnosti, ki so organizirane in namenjene doseganju določenega cilja. Medgeneracijski programi običajno vključujejo različne aktivnosti (nekateri so medgeneracijske, druge pa ne). Vendar pa ena ali več aktivnosti same po sebi niso dovolj, da bi lahko govorili o obstoju medgeneracijskega programa.

- Udeleženci so pripadniki različnih generacij.

V programe so vključeni pripadniki različnih generacij.

- Izmenjava v teku.

Vsi medgeneracijski programi si prizadevajo doseči nekatere pozitivne cilje, ki bodo koristili vsem udeležencem in skupnosti. Sredstva za doseganje teh ciljev so odnosi med udeleženci. Namen medgeneracijskih programov je vzpostavljanje vzajemnih odnosov in spodbujanje medsebojne pomoči med udeleženci. Le v tem primeru lahko govorimo o izmenjavi in s tem tudi o medgeneracijskem programu.

Medgeneracijski učni programi povezujejo generacije, da bi se učili drug od drugega. Ne glede na to, da imajo vsi medgeneracijski programi potencial za spodbujanje medgeneracijskega učenja, je doseganje vnaprej zastavljenih izobraževalnih ciljev osrednja naloga programov medgeneracijskega učenja. Izobraževanje in učenje, proces pridobivanja novih informacij, znanj in veščin, je torej osrednja in ne posredna dejavnost teh programov.

Spoznavanje sebe in življenja mlajših ali starejših so stranski produkti vseh vrst medgeneracijskih programov, ki združujejo mlade in starejše. Programi medgeneracijskega učenja morajo stremeti tudi k povečevanju znanja, razvijanju spretnosti in raznolikih potencialov mladih in starejših na podlagi sodelovanja obeh generacij.

Cilj programov medgeneracijskega učenja je povezovanje ljudi v namenske, vzajemno koristne aktivnosti, ki vključujejo izmenjavo informacij, znanja, izkušenj, misli in občutkov med dvema ali več generacijami.

TRIJE OSNOVNI MODULI

- Programi, v katerih starejši delujejo kot mentorji in svetovalci mlajšim.
- Programi, v katerih mlajši prenašajo svoje znanje na starejše.
- Programi, v katerih heterogene skupine mladih in starejših sodelujejo pri izboljšanju življenja v skupnosti.

CILJI MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

1 OTROCI IN MLADI

Sodelovanje v medgeneracijskem učenju ima za pripadnike mlajših generacij številne pozitivne učinke.

Ti pozitivni učinki se odražajo na različnih področjih:

IZOBRAŽEVALNI USPEH

Medgeneracijsko učenje povečuje prisotnost mladih v šoli, pozitivno vpliva na njihovo šolsko delo in odnos do učenja.

ODNOS DO STARANJA

Različne študije so pokazale, da medgeneracijsko učenje spodbuja razvoj pozitivnega odnosa do starejših ljudi in procesa staranja.

ČUSTVENI RAZVOJ

Medgeneracijsko učenje, pri katerem starejši učijo otroke različnih spretnosti, lahko pozitivno vpliva na otrokov čustveni razvoj.

SOCIALNE SPRETNOSTI

Medsebojni odnosi med mladimi in starejšimi izboljšujejo komunikacijske spretnosti mladih, razvijajo njihove sposobnosti reševanja problemov in spodbujajo prijateljstvo med generacijami.

ANTISOCIALNO VEDENJE

Mladi udeleženci medgeneracijskega učenja so imeli kar 46 % manj možnosti, da bodo začeli uporabljati prepovedane droge, v primerjavi s skupino otrok, ki niso sodelovali v programu.

Sodelovanje v medgeneracijskem učenju pozitivno vpliva tudi na starejše generacije.

ZDRAVJE IN RAVEN AKTIVNOSTI

Študije kažejo, da medgeneracijske aktivnosti pomagajo starejšim ohranjati dobro zdravje. Starejši prostovoljci živijo dlje in so boljšega fizičnega in duševnega zdravja kot neaktivni starejši.

SOCIALIZACIJA

Starejši lahko z vključevanjem v medgeneracijsko učenje ohranjajo vlogo produktivnih in družbeno koristnih ljudi. Starejši imajo v svojih programih več stika z mladimi, širijo socialne mreže in se počutijo bolj vključeni v družbo.

ČUSTVENA PODPORA

Medgeneracijsko učenje starejšim omogoča sodelovanje v aktivnostih, ki imajo namen in pomen. Te pri starejših zmanjša osamljenost, dolgočasje in depresijo ter povečajo njihov občutek lastne vrednosti, dobrega počutja, izpolnjenosti in zadovoljstva z življenjem.

ODNOS DO MLADIH

Sodelovanje v medgeneracijskem učenju zaradi neposrednega medgeneracijskega stika vpliva tudi na spremembo odnosa starejših do mladih.

BOLJŠE ŽIVLJENJE

Medgeneracijski programi nimajo le psiholoških koristi za starejše. V mnogih primerih medgeneracijski programi izboljšajo življenjske razmere starejših: na primer, ko mladi, ki sodelujejo v medgeneracijskih programih, pomagajo starejšim pri popravilih doma.

Cilj številnih programov medgeneracijskega učenja niso samo potrebe mlajših ali starejših generacij, temveč si prizadevajo izboljšati kakovost življenja v skupnosti. Številni medgeneracijski programi so namenjeni ohranjanju lokalne zgodovine in ljudske umetnosti ter kulture, spodbujanju skrbi za čisto okolje in spodbujanju skupnostnega učenja.

Veliko medgeneracijskih programov ima poseben cilj vplivati na okoljsko skupnost. Namen tovrstnih programov je skupno reševanje problemov v skupnosti in iskanje sprememb v njej.

Mag. Maja Radinovič Hajdič

DIGITALNI PRIROČNIK DOBRIH PRAKS NA
PODROČJU MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

POGLAVJE 2

PRIPRAVA IZVAJALCEV MEDGENERACIJSKEGA UČENJA: DELAVNICE

MEGENERACIJSKI MOST: POVEZANI ZA USTVARJANJE

PRIPRAVA IZVAJALCEV MEDGENERACIJSKEGA UČENJA: DELAVNICE

2.1

OSNOVE MEDGENERACIJSKEGA UČNEGA PRISTOPA (POLJSKA)

NASLOV DELAVNICE	Osnove medgeneracijskega učnega pristopa
VODILNA ORGANIZACIJA	Fundacija Pro Scientia Publica Vroclav, Poljska
UDELEŽENCI	Izobraževalci odraslih, ki so pripravljeni izvajati medgeneracijske programe.
UČNI CILJI	• Udeleženci vedo, kaj je medgeneracijsko učenje in ga znajo na preprost način definirati • Udeleženci se zavedajo pogostih napak pri razumevanju medgeneracijskega učenja • Udeleženci poznajo razliko med večgeneracijskim in medgeneracijskim učenjem
TEME, OBRAVNAVANE NA TEJ DELAVNICI	• Cilji medgeneracijskega učenja • Razlika med večgeneracijskim in medgeneracijskim učenjem • Stereotipi o mlajših in starejših generacijah • Prenos informacij iz ene generacije v drugo
AKTIVNOSTI	1. Energizator: izbira “Dixit” kartic. Vsak udeleženec vzame dve “Dixit” kartici (obrnjeni navzdol) in nato med njimi izbere eno, ki je povezana z medgeneracijskim učenjem. Udeleženci naj pripravijo kratko razlago in jo predstavijo celotni skupini. Vsak udeleženec ima zvezek in poskuša zapisati najboljše asociacije (služile bodo za oceno ob koncu delavnice). 2. Teoretična predstavitev (ppt) o medgeneracijskem učenju (MU). Vodja delavnic udeležencem predstavi osnove MU. Vsak udeleženec ima list papirja in pisalo. Udeleženci ob poslušanju izvajalca izdelajo miselni zemljevid z (po njihovem mnenju) najpomembnejšimi informacijami o MU. Znajo pisati, risati itd.

AKTIVNOSTI

- 3. Oblikovanje zelo kratke aktivnosti MU.** Po teoretični predstavitvi naj udeleženci svoje znanje prenesejo v prakso. Vodja delavnice vnaprej pripravi liste z možnostmi za 3 kategorije:
- ciljna skupina, kraj aktivnosti, splošna tema:
1. ciljna skupina: predšolski otroci, šolarji, najstniki (neformalna skupina), študenti (univerza) + pripadniki ciljne skupine starejših naj bodo v vsaki dejavnosti, da bo le-ta medgeneracijska
 2. kraj dejavnosti: družinsko okolje, lokalna skupnost (vas, skupnost ipd.), center neformalnega izobraževanja (klub, NVO ipd.)
 3. splošna tema: šola, šport, zgodovina nekega kraja, lokalne tradicije, nove tehnologije, glasba, kulinarika.

Vsak udeleženec naj izžreba list papirja za vsako kategorijo in v 20 minutah pripravi idejo MU aktivnosti za ciljno skupino, kraj aktivnosti, splošno izbrano temo, pri čemer navede tudi vrsto aktivnosti (delavnica, ekskurzija, igra, itd).

4. Ocenjevanje**METODE**

- 1.: igra s kartami, delo v krogu
- 2.: PPT predstavitev, risanje miselnega zemljevida
- 3.: individualno delo
- 4.: Vprašanja in odgovori, možganska nevihta

PRIPOMOČKI

- Zvezki
- Barvice
- Listi papirja
- Dixit karte

VPRAŠANJA ZA VREDNOTENJE

- npr.
- Kako ste se počutili na delavnici?
 - Kaj je bilo za vas novega?
 - Katera dejavnost vam je bila najbolj všeč?

PRIBLIŽNO TRAJANJE SREČANJA: 1,5 URE

PRIPRAVA IZVAJALCEV MEDGENERACIJSKEGA UČENJA:
DELAVNICE

2.2

ČUSTVENA INTELIGENCA V MEDGENERACIJSKEM UČENJU (POLJSKA)

DELAVNICE: PRIPRAVA IZVAJALCEV MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

NASLOV DELAVNICE	Čustvena inteligenca
VODILNA ORGANIZACIJA	Fundacija Pro Scientia Publica Vroclav, Poljska
UDELEŽENCI	Izobraževalci odraslih, ki so pripravljeni izvajati medgeneracijske programe.
UČNI CILJI	• Udeleženci vedo, kaj je čustvena inteligenca in jo znajo na preprost način definirati • Udeleženci poznajo osnove skrbi zase: spraševanje sebe o lastnih emocijah • Udeleženci se bolj zavedajo potreb in občutkov drugih ljudi, ki so pomembni za skupno učenje
TEME, OBRAVNAVANE NA TEJ DELAVNICI	• Cilji čustvene inteligence • Zavedanje lastnih čustvenih potreb in ljudi iz skupine • Kaj lahko naredimo, da to znanje damo našim bodočim udeležencem
AKTIVNOSTI	1. Energizator: izbira “Dixit” kart. Vsak udeleženec izžreba dve »Dixit« karti in izbere tisto, ki bolje prikazuje, kako se to jutro počuti. Na kratko razložijo, zakaj so izbrali to karto ter svoje počutje. 2. Teoretična predstavitev (ppt) + vsak udeleženec ima list papirja in pisalo. Udeleženci izdelajo miselni zemljevid z (po njihovem mnenju) najpomembnejšimi podatki o čustveni inteligenci. Znajo pisati, risati itd. 3. Oblikovanje zelo kratke aktivnosti MU. Po teoretični predstavitvi naj udeleženci svoje znanje prenesejo v prakso. Vodja delavnice vnaprej pripravi liste z možnostmi za 3 kategorije: ciljna skupina, kraj aktivnosti, splošna tema:

- 3.**
- ciljna skupina: predšolski otroci, šolarji, najstniki (neformalna skupina), študenti (univerza) + pripadniki ciljne skupine starejših naj bodo v vsaki dejavnosti, da bo le-ta medgeneracijska
 - kraj dejavnosti: družinsko okolje, lokalna skupnost (vas, skupnost ipd.), center neformalnega izobraževanja (klub, NVO ipd.)
 - splošna tema: šola, šport, zgodovina nekega kraja, lokalne tradicije, nove tehnologije, glasba, kulinarika.

AKTIVNOSTI

Vsak udeleženec naj nariše list papirja za vsako kategorijo in v 20 minutah pripravi idejo aktivnosti MU za ciljno skupino, kraj aktivnosti, splošno izbrano temo. Če so udeleženci svojo aktivnost MU že pripravili na delavnici 2.1 (osnove MU), lahko predhodno izdelano aktivnost posodobijo in izboljšajo.

Udeležence opozorite na vključevanje **ledolomilca in evalvacije** v svojo dejavnost ter naj v aktivnost **vključijo tematiko čustvene inteligence**.

- 4. Povzetek:** Dixit karte. Udeleženci naj izvlečejo še dve karti Dixit in povedo svoja čustva z besedami s seznama čustev.

5. Ocenjevanje

METODE

- 1.: igra s kartami, delo v krogu
- 2.: PPT predstavitev, risanje miselnega zemljevida
- 3.: samostojno delo, predstavitev
- 4.: igra s kartami, delo v krogu
- 5.: vprašanja in odgovori, možganska nevihta

PRIPOMOČKI

- Zvezki
- Barvice
- 14 listov papirja
- Dixit kartice
- Samostoječa (flipchart) tabla

VPRAŠANJA ZA VREDNOTENJE

npr.

- Kako ste se počutili na delavnici?
- Kaj je bilo za vas novega?
- Katera dejavnost vam je bila najbolj všeč?

PRIBLIŽNO TRAJANJE SREČANJA: 1,5 URE

POGLAVJE 3

ZBIRKA ORODIJ: IDEJE ZA DELAVNICE MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

ZBIRKA ORODIJ: IDEJE ZA DELAVNICE
MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

3.1

MOJ (NAMIŠLJENI) PARTNER
(TURČIJA)

NASLOV DELAVNICE

Moj (namišljeni) partner

VODILNA ORGANIZACIJANAZHAYAT (NAZİLLİ združenje za vseživljenjsko učenje)
Nazilli, Turkey**CILJ MEDGENERACIJSKEGA
UČENJA**

Program, v katerem mlajši prenašajo svoje znanje na starejše

UČNI CILJI**ZA MLAJŠO GENERACIJO**

Mladi kot udeleženec naj bi ob koncu delavnice znal:

- sočustvovati,
- delati z različnimi generacijami,
- biti del celotne skupine,
- biti prilagodljiv in iskati takojšnje rešitve.

Ob koncu delavnice naj bi mlajši kot mentor znal:

- čutiti potrebe starejših,
- zagotovil takojšnje spremembe programa,
- opazil slabosti in strahove udeležencev,
- ovrednotil in posodobil program glede na potrebe.

ZA STAREJŠO GENERACIJO

Ob koncu delavnice naj bi starejši kot udeleženci:

- razvili občutek samozavesti,
- čutili, da so del skupine,
- se osvobodili dvomov in strahov,
- verjeli, da lahko pridobijo nove dosežke/talente.

Starejši kot mentorji naj bi ob koncu delavnice:

- pridobili občutek, da so učinkoviti,
- razumeli, da lahko svoje izkušnje posredujejo drugim,
- razumeli, da je mogoče premagati ovire pri poučevanju in učenju.

TEME, OBRAVNAVANE NA TEJ DELAVNICI

1. Medgeneracijska interakcija
2. Učenje ob zabavi
3. Boljše razumevanje prednosti, strahov in slabosti drugih generacij
4. Jezikovne spretnosti (zvoki živali, zaimki, pridevniki, ki opisujejo fizični videz)

AKTIVNOSTI

1. Energizator: Za sestavo skupin, ki jih sestavlja 5 starejših in 5 mladih udeležencev, mora mentor pripraviti papirčke z napisano živaljo (mačka, pes, konj, papiga itd.) in jih dati v vrečko. Za vsako žival naj bosta dva kosa papirja. Vsak udeleženec naj iz vrečke izvleče kos papirja. Udeleženci ne smejo nikomur pokazati svojih papirčkov. Oči vseh udeležencev naj bodo nato prekrite s šalom. Udeleženci morajo z zavezanimi očmi v dvorani ali katerem koli drugem odprtem prostoru razbrati zvok živali, ki je napisan na njihovih listih. Vsi najdejo skupen glas in so v paru s kolegom.

2. Razlog za udeležbo na delavnici/cilji:

- Povečati komunikacijo in sodelovanje med različnimi generacijami.
- Izboljšati besedno izražanje odraslih v angleščini.
- Usposobiti odrasle, da na osnovni ravni opredelijo videz.
- Obe ciljni skupini naj bi pridobili na samozavesti.

3. Teoretična predstavitev:

- Starejši udeleženci skupaj z mlajšimi udeleženci preidejo na vadbo v paru v ločen kotiček.
- Vsak par dobi [delovni list za aktivnost](#).

Na delovnem listu:

- V angleščini je napisano ustrezno število najpogostejših pridevnikov, ki jih je mogoče uporabiti v fizičnih opisih. Ustreznice naj bodo napisane v maternem jeziku.
- Na referatu so predstavljeni primeri, kako začeti stavek z zaimki 3. osebe ednine.

On/ona je npr. (mlad / vitek / visok / nizek)

- Mlajši udeleženec uči svojega partnerja, kako sestaviti te stavke.

AKTIVNOSTI

- Sliko opisanega partnerja naj drugi udeleženec nariše na hrbtno stran papirja.
- Udeleženec opiše sliko z novimi pravkar naučenimi stavki.
- Po vadbi opisovanja v paru naj vsak udeleženec vsem udeležencem opiše sliko, ki jo je narisal na papir.
- Ostali 4 člani skupine naj ocenijo vsakega pripovedovalca na lestvici od 1 do 5. (5 je najboljši).

4. Skupinska vadba

Aktivnost se začne izvajati, kot je opisano zgoraj. Mladi igrajo vlogo učiteljev, starejši so učenci.

5. Vrednotenje

Tekmovanje in ocenjevanje (odloča se o nagradi).

METODE

- Razlaga
- Slovnica - prevod
- Demonstracija
- Delo v paru

PRIPOMOČKI

- Kosi papirja z napisanimi živalmi (za energizator)
- Bandana ali šal (energizator)
- [Delovni list](#)
- Barvice/barvni svinčniki
- Ocenjevalna lestvica

VPRAŠANJA ZA VREDNOTENJE

- Opišite svoje počutje pred aktivnostjo/po aktivnosti z emojijem.
- Kaj vam je bilo bolj všeč? (energizator ali aktivnost)
- Ocenite partnerja in sebe (od 1 do 5).
- Kako izvedljivi sta aktivnost in energizator?

PRIBLIŽNO TRAJANJE DELAVNICE

45 minut

ŠTEVILO PRIJAVLJENIH UDELEŽENCEV

10

OPOMBE O UČNIH URAH/AKTIVNOSTIH ZNOTRAJ UČNEGA NAČRTA

Profil skupine

Mlajši imajo bolj razvito kompetenco sporazumevanja v angleščini na osnovni ravni.

Starost: mlajša generacija in starejša generacija, po 5 udeležencev v vsaki skupini

Drugi podatki: Starejše ljudi je treba motivirati za učenje tujega jezika

Predlagana priprava pred aktivnostjo

Prosimo udeležence (mlade), da: **ponovijo 3. osebo ednine in pridevnike za opis videza.**

Drugi komentarji, informacije:

Postopek izvajanja in same aktivnosti je treba prilagoditi jezikovni ravni odraslih udeležencev. Odrasli z enakim znanjem jezika naj delajo skupaj.

Če imate skupine z osnovno ravno, lahko rabo pridevnikov podate kot domačo nalogo pred aktivnostjo. Opise partnerjev, pripravljene doma, lahko primerjate z njihovimi dejanskimi opisi, ko se srečajo med aktivnostjo.

Komentarji avtorja delavnice:

Zakaj smo to storili?

David Kolb trdi, da je mogoče učne stile opaziti pri neprekinjenem teku iz:

1. konkretne izkušnje: vključevanje **v novo izkušnjo**,
2. refleksivnega opazovanja: **opazovanje drugih** ali razvijanje opažanj o lastnih izkušnjah,
3. abstraktne konceptualizacije: ustvarjanje teorij za razlago opažanj,
4. **aktivnega eksperimentiranja**: uporaba teorij za reševanje problemov, sprejemanje odločitev.

Vsekakor je veliko točk, kjer lahko udeleženci iz različnih starostnih skupin vplivajo drug na drugega. Kot pravi Kolb, lahko to interakcijo zagotovimo z metodami, kot sta "nova izkušnja" ali "opazovanje drugih". Najpomembnejše pa je aktivno sodelovanje posameznikov. Če si želimo resničnega učenja, je nujno potrebno biti udeleženec in biti aktiven v praksi.

Komentarji avtorja delavnice:

Zakaj je koristna?

VRSTE UDELEŽENCEV

- KONKRETNA IZKUŠNJA
- REFLEKTIVNO OPAZOVANJE
- ABSTRAKTNA KONCEPTUALIZACIJA
- AKTIVNO EKSPERIMENTIRANJE (AE):

Aktiven pristop k učenju, ki se močno opira na eksperimentiranje. Ti **udeleženci se najboljše učijo**, ko lahko sodelujejo pri projektih, domačih nalogah, razpravah v majhnih skupinah. Ne marajo predavanj in so ponavadi ekstrovertirani.

Simulacije, študije primerov in domače naloge so tiste, ki jih imajo najraje.

Veliko starejših se želi učiti ob druženju in zabavi. Če se postopek nadaljuje samo za namene poučevanja, prisotnosti teh ljudi ni mogoče zagotoviti. V procesu vseživljenjskega učenja je učenje del vsakdanjega življenja in ga ni mogoče obravnavati samostojno.

ZBIRKA ORODIJ: IDEJE ZA DELAVNICE
MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

3.2 KAKO UPORABLJATI SLIKE V MEDGENERACIJSKEM UČENJU? (ČEŠKA)

NASLOV DELAVNICE:

Povejte svojo zgodbo skozi fotografije

VODILNA ORGANIZACIJA:

Prave ted! o.p.s.
Praga, Češka

**CILJ MEDGENERACIJSKEGA
UČENJA**

Program, v katerem heterogene skupine mladih in starejših sodelujejo pri izboljšanju življenja v skupnosti.

UČNI CILJI**ZA MLAJŠO GENERACIJO**

Ob koncu delavnice bi moral mlajši kot udeleženec:

- bolje spoznati druge,
- izboljšati sposobnost ustvarjalnosti in domišljije,
- bolje gledati na svet skozi oči »drugega«.

ZA STAREJŠO GENERACIJO

Ob koncu delavnice bi moral starejši kot udeleženec:

- bolje spoznal druge,
- izboljšal sposobnost ustvarjalnosti in domišljije,
- bolje gledal na svet skozi oči »drugega«.

**TEME, OBRAVNAVANE NA
TEJ DELAVNICI**

- Ustvarjalnost in domišljija
- Zaznavanje drugih
- Poslušanje
- Sposobnost deljenja čustev
- Sposobnost deljenja informacij o sebi

AKTIVNOSTI

Fotografije so postavljene na veliko mizo, obrnjene so navzgor, da jih lahko udeleženci vidijo.

1. Naj jih nekaj časa gledajo
2. Prosite jih, naj izberejo eno ali dve
3. Prosite jih, naj pokažejo fotografijo drugim in povejo:
 - Zakaj so izbrali to fotografijo?
 - Kaj pove o njih?
 - Kako bi opisali te fotografije, kaj vidijo na njih?
 - Ali obstaja še kaj drugega, zakaj so izbrali to fotografijo (npr.: nekaj ali nekdo na kar vas spominja)?
4. Skupinska vadba
5. Debata
6. Vrednotenje

METODE

- Pogovor v krogu
- Sposobnost prilagajanja drugim

Delno tudi:

- Psihoterapija in duševna higiena
- Coaching

PRIPOMOČKI

Komplet 100 različnih fotografij (poseben komplet kart 15x15 cm z različnimi temami, npr. narava, mesto, živali, ljudje, umetnost).

**VPRAŠANJA ZA
VREDNOTENJE**

- Kako ste se počutili na delavnici?
- Kaj ste se naučili o sebi?
- Kaj ste se naučili o drugih?

**PRIBLIŽNO TRAJANJE
DELAVNICE**

30 - 60 minut

**ŠTEVILO PRIJAVLJENIH
UDELEŽENCEV**

do 20

**OPOMBE O UČNIH
URAH/AKTIVNOSTIH
ZNOTRAJ UČNEGA
NAČRTA**

Profil skupine

Starost: mlajša generacija do 10 let, starejša generacija do 80 let

Te posebne kartice omogočajo številne različice različnih aktivnosti, na primer:

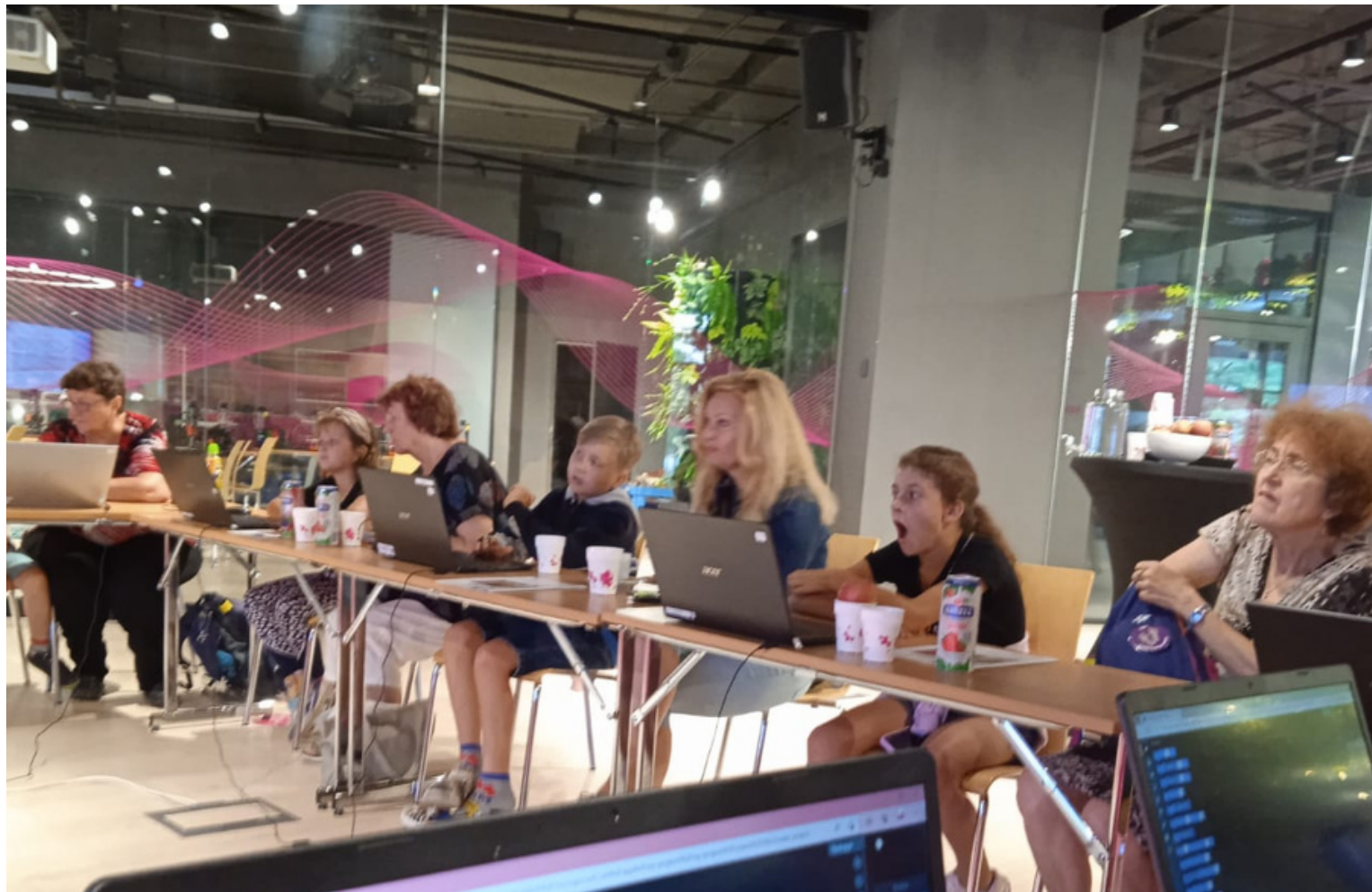
- Naključno izberite 3 kartice in glede nanje napišite kratko zgodbo.
- Izberite kartico, za katero menite, da opredeljuje (npr.) osebo, ki sedi nasproti vas.
- Izberite kartico, ki najbolje opredeljuje, kje želite biti naslednje leto.

**Predlagana priprava pred
aktivnostjo**

Prosrite udeležence, da:
- odprejo um in razširijo pogled.

Prosrite mentorja, da:
- stvari "tečejo po naravnem toku".

ZBIRKA ORODIJ: IDEJE ZA DELAVNICE
MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

3.3

"ACTIONBOUND": DIGITALNE SOBE ZA POBEG (LITVA)

NASLOV DELAVNICE:	Izdelava virtualnih sob pobega za medgeneracijsko učenje
VODILNA ORGANIZACIJA:	Utena Univerza za tretje življenjsko obdobje Utena, Litva
CILJ MEDGENERACIJSKEGA UČENJA	Program, v katerem heterogene skupine mladih in starejših sodelujejo za izboljšanje življenja v skupnosti.
UČNI CILJI	ZA MLAJŠO GENERACIJO Ob koncu delavnice bo mlajši udeleženec pridobil več znanja, povezanega s temo (zgodovina, geografija, lokalna dediščina). Do konca delavnice naj bi bil mlajši kot mentor sposoben učiti starejše in jim svetovati pri uporabi pametnih naprav in mobilnih aplikacij. ZA STAREJŠO GENERACIJO Ob koncu delavnice naj bi starejši razširil svoje znanje in spretnosti o uporabi pametnih naprav (znan naj bi naložiti in namestiti mobilne aplikacije, skenirati QR kode ipd.) Do konca delavnice naj bi bil starejši kot mentor sposoben deliti znanje o lokalni zgodovini, geografiji in dediščini z mlajšimi.
TEME, OBRAVNAVANE NA TEJ DELAVNICI	- Ideja virtualnih izobraževalnih sob pobega in njena uporaba. - Izdelava scenarija in vsebine za virtualno sobo pobega. - Uporaba in upravljanje programa Actionbound.

AKTIVNOSTI

Mentor aktivnosti naj oblikuje medgeneracijske pare ali skupine, da bi med mladimi in starejšimi udeleženci ustvaril spodbudno vzdušje.

1. Prenesite aplikacijo ACTIONBOUND na svoj pametni telefon.
2. Povežite se s spletno stranjo virtualnih sob pobega preko povezave <https://kitokieatradimai.lt/>
3. Izberite eno od 6 virtualnih izobraževalnih iger.
4. Skenirajte QR kodo igre.
5. Prijavite sebe ali svojo ekipo.
6. Izpolnite naloge in poiščite kodo za odpiranje virtualnih vrat.
7. Pridobite točke in zmagajte v igri.

METODE

1. Interaktivna spletna igra Actionbound
<https://en.actionbound.com/>

Mentor lahko uporabi igro/sobo pobega, ki so jo na platformi že ustvarili drugi, ali pa ustvari novo igro po navodilih aplikacije.

PRIPOMOČKI

- Računalniki (1 na ekipo 2-3 udeleženci)
- 3 pametni telefoni ali tablice (1 na ekipo 2-3 udeleženci)
- Mobilna aplikacija "Actionbound"
- Čitalnik QR kod
- Registracija na "Actionbound" (brezplačno za osebno uporabo)
- Papir in pisala

VPRAŠANJA ZA VREDNOTENJE

- Ali ste uživali v tej aktivnosti? Kako se počutite?
- Kaj vam je bilo najbolj všeč?
- Se vam zdi, da ste pridobili več znanja v zvezi s temo te izobraževalne igre?
- Ali menite, da ste se naučili več o tehnologiji?
- Katera dodatna znanja ali veščine ste pridobili?
- Bi se želeli še enkrat udeležiti podobnih aktivnosti?

**PRIBLIŽNO TRAJANJE
DELAVNICE**

20 minut

**ŠTEVILO PRIJAVLJENIH
UDELEŽENCEV**

do 20

**OPOMBE O UČNIH
URAH/AKTIVNOSTIH
ZNOTRAJ UČNEGA
NAČRTA**

Profil skupine

- Osnove uporabe pametnega telefona in računalnika
- Druge predhodne priprave niso potrebne

Starost: mlajša generacija – od 14 let; odrasli – brez starostnih omejitev

**Predlagana priprava pred
aktivnostjo**

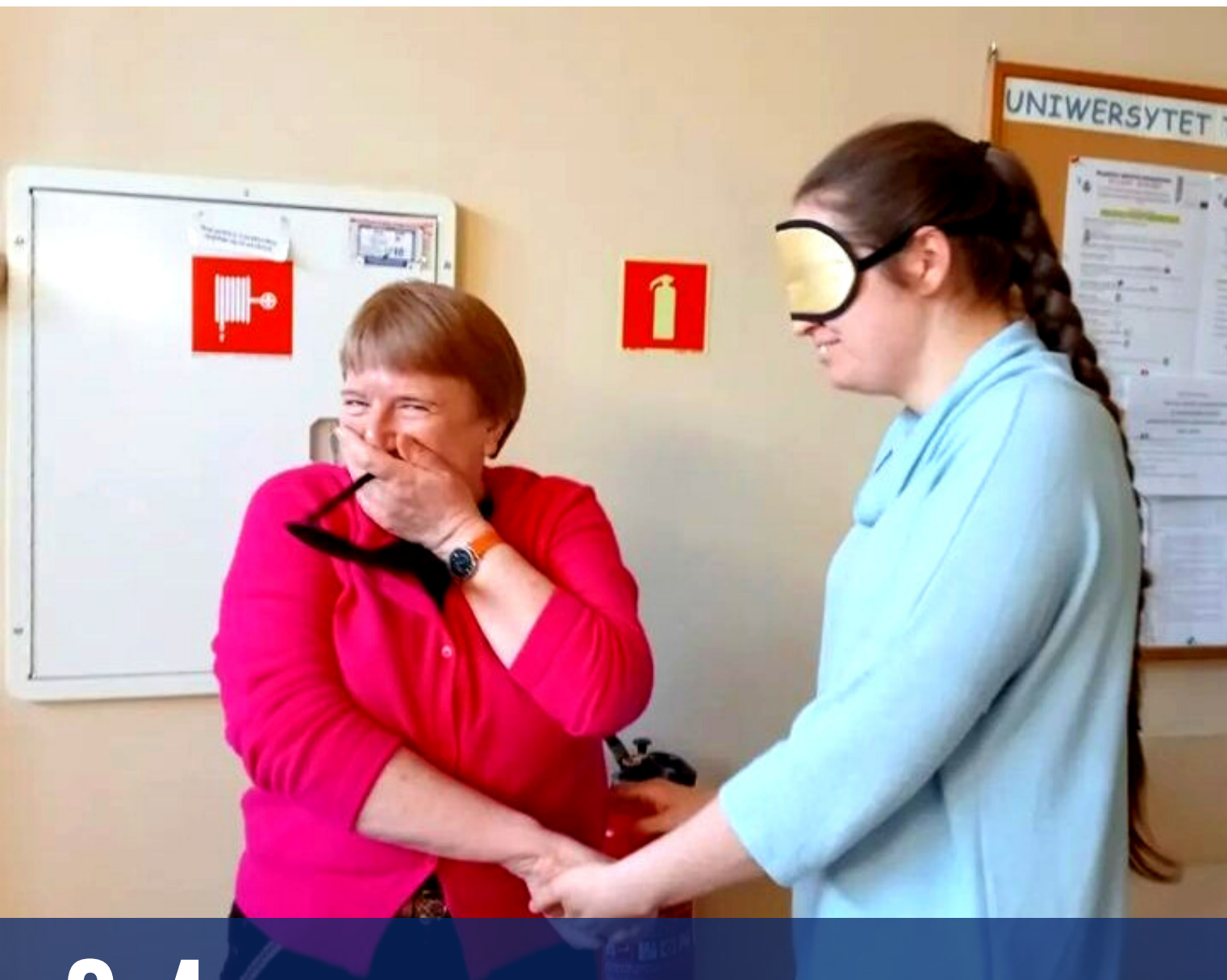
Prositi udeležence:

- Prenesite in namestite aplikacijo »Actionbound« na njihove pametne telefone.
- Prenesite in namestite čitalnik kode QR na svoje pametne telefone.
- Prijavite se v platformo »Actionbound« (<https://en.actionbound.com/choose>) za zasebno uporabo.

Prositi mentorja:

- Prenesite in namestite aplikacijo »Actionbound«.
- Prenesite in namestite čitalnik kod QR.
- Prijavite se v platformo »Actionbound« (<https://en.actionbound.com/choose>) za zasebno uporabo.
- Udeležencem zagotovite dodatna gradiva: papir, pisala, knjige ali druge vire informacij, povezane s temo virtualnih sob pobega (geografija/zgodovina/umetnost/dediščina itd. – odvisno od ideje).

ZBIRKA ORODIJ: IDEJE ZA DELAVNICE
MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

3.4

POVEZOVANJE Z NARAVO IN MED SEBOJ (ITALIJA)

NASLOV DELAVNICE:	Povezovanje z naravo in drug z drugim
VODILNA ORGANIZACIJA:	EduVita Lecce, Italija
CILJ MEDGENERACIJSKEGA UČENJA	Program, v katerem heterogene skupine mladih in starejših sodelujejo za izboljšanje življenja v skupnosti.
UČNI CILJI	ZA MLAJŠO GENERACIJO Ob koncu delavnice naj bi mlajši kot udeleženc: • razvil svoje spretnosti poslušanja, • izsledil izvor osebne motivacije, • razvil empatijo. Do konca delavnice naj bi mlajši kot mentor: • bolje razumel potrebe starejših v učnem okolju, • znal uporabiti naravo kot učno okolje. ZA STAREJŠO GENERACIJO Ob koncu delavnice bi moral starejši kot udeleženec: • ceniti svoje življenjske izkušnje, • razviti svojo ustvarjalnost, • razviti zaupanje. Do konca delavnice bi moral starejši kot mentor: • bolje razumeti potrebe mlade generacije v učnem okolju, • uporabiti naravo kot učno okolje.
TEME, OBRAVNAVANE NA TEJ DELAVNICI	• Povezanost z naravo in drug z drugim • Empatija • Boljše poznavanje udeležencev • Pripovedovanje

AKTIVNOSTI

1. Ledolomilec in ustvarjanje skupin

Navodila za skupino: Postavite se v vrsto, kjer stojite po starosti/letnici rojstva – vendar to storite tiho, brez pogovora drug z drugim. Dovoljeno je uporabljati roke ali govorico telesa, da bi ugotovili, kje je vaše mesto v čakalni vrsti. Vse starosti so dobre in pomembne.

Nato naj udeleženci znova ustvarijo novo vrstico po barvi svojih oči: od svetlejših do najtemnejših. Poglejte se v oči in se ne pogovarjajte z drugimi udeleženci.

Za naslednjo aktivnost sestavite skupino štirih - z osebam, ki stojijo najbližje tebi.

2. Boljše spoznavanje “Reka življenja”

Mentor pripravi postajo s papirjem, barvami, barvicami, lepilnim trakom itd. in udeležencem predlaga, naj narišejo svojo reko življenja do trenutnega časa. Udeležence spodbujamo, da razmišljajo o tem, kateri dogodki so jih pripeljali do tega trenutka in te aktivnosti, razmišljajo o svojih življenjskih izkušnjah.

Ta aktivnost je lahko namenjena medsebojnemu spoznavanju in tudi aktivnost team buildinga. Udeleženci lahko delijo svoje risbe v majhnih skupinah ali v parih.

Skupina štirih se nato razdeli na pare za naslednjo aktivnost.

3. Skupinska aktivnost »Raziskovanje čutov«

To aktivnost je bolje organizirati v naravi. Če to ni mogoče, lahko v prostor, kjer se izvaja aktivnost, prinesemo naravne predmete (rastline, borovci, les, nekatere izdelke, ki prijetno dišijo: kava, vanilija ipd.).

Mlajši partner izbere starejšega partnerja. Eden postane vodja, drugi pa ima zavezane oči ali zaprte oči.

Aktivnosti 3 in 4 navdihuje projekt Erasmus plus KA2

“Mind your Mind: sinergije med čuječnostjo in metodami, ki temeljijo na naravi”

AKTIVNOSTI

Mentor mora opozoriti udeležence, da je treba slabovidno osebo voditi spoštljivo.

Partnerja z zavezanimi očmi previdno usmerite v naravo (ali drug del prostora/zgradbe), izberite element iz narave (list, cvet, rastlino ipd.) in pustite sogovorniku, da ga povoha z zaprtimi očmi.

Morda bi pomagalo, če bi ga zmečkali med prsti, tik pod nosom. Vaš partner se ga ne sme dotikati, lahko ga le vonja.

Nato vodite partnerja nazaj v krog. Ko se vrnete na izhodiščno točko, je čas, da snamete prevezo čez oči in poiščete stvar, ki ste jim jo dali vonjati, ter poiščete mesto, od koder izvira. Pri iskanju stvari, ki ste jim jo izbrali, lahko uporabijo spomin svojega telesa na sprehod, teren, zvoke ter vonjave. Zdaj naj se vrnejo v krog in zamenjajo vloge.

4. Vrednotenje:

Navodila za mentorja: razporedite umetniške slike/razglednice na mizo ali na tla.

Navodila za skupino: Po končani aktivnosti v skupini izberite kartico/sliko, ki nekako opisuje vaše občutke.

V krogu: drug za drugim pokažite sliko svoji skupini in na kratko delite svoje občutke.

METODE

- Pogovor v krogu/parih
- Izdelava plakata (potreben pripomoček)
- Voden sprehod

PRIPOMOČKI

Za aktivnost št. 2:

- Listi papirja, barvice, barve, trakovi

Za aktivnost št. 3:

- To aktivnost je bolje organizirati v naravi. Če to ni mogoče, lahko v prostor, kjer se aktivnost izvaja, prinesemo naravne predmete (rastline, borovci, les, nekatere izdelke, ki prijetno dišijo: kava, vanilija ipd.).
- Preveze za oči/šali

Za aktivnost 4:

- Umetniške slike/fotografije/razglednice

**VPRAŠANJA ZA
VREDNOTENJE**

- Kako ste se počutili, ko ste se razvrstili po starosti? In glede na barvo oči?
- Kakšno zgodbo pripoveduje vsaka reka? Kaj ste odkrili o dogodkih, ki so vas danes pripeljali sem?
- Kako ste se počutili, ko ste usmerjali drugo osebo? In med vodenjem?

**PRIBLIŽNO TRAJANJE
DELAVNICE**

45 minut

**ŠTEVILO PRIJAVLJENIH
UDELEŽENCEV**

12

**OPOMBE O UČNIH
URAH/AKTIVNOSTIH
ZNOTRAJ UČNEGA
NAČRTA****Profil skupine**

Starost:

mlajša generacija: od 16 let naprej, starejša generacija: 55 let in več

**Predlagana priprava pred
aktivnostjo**

Vse udeležence prosite, naj si obujejo udobne čevlje, da bodo lahko hodili z zavezanimi očmi.

ZBIRKA ORODIJ: IDEJE ZA DELAVNICE MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

3.5

ASOCIATIVNI KVIZI (SLOVENIJA)

NASLOV DELAVNICE:

Kviz z asociativnimi vprašanji

VODILNA ORGANIZACIJA:Ljudska univerza Jesenice
Jesenice, Slovenia**CILJ MEDGENERACIJSKEGA
UČENJA**

Program, v katerem heterogene skupine mladih in starejših sodelujejo za izboljšanje življenja v skupnosti.

UČNI CILJI**ZA MLAJŠO GENERACIJO**

Mladi so znani po asociativnem razmišljanju in so z njim bolj sproščeni. Za težave bodo našli inovativne rešitve. Ko se približujejo adolescenci, se asociativno mišljenje izgubi predvsem zaradi »pričakovanega, formalnega načina razmišljanja«. Ta metoda jim omogoča, da razmišljajo drugače in so bolj odprti.

ZA STAREJŠO GENERACIJO

Ob koncu delavnice bo starejši kot mentor razširil svoje znanje o temi kviza. Priprava na kviz vključuje "poglobitev" v temo. Vprašanja naj bodo asociativna, ne le "preprosta" vprašanja. Na ta način starejši mentor spodbuja tudi svojo možgansko aktivnost.

**TEME, OBRAVNAVANE NA
TEJ DELAVNICI**

- Geografija in splošno znanje
- Logična vprašanja in uganke
- Učenje jezikov

AKTIVNOSTI

Namen aktivnosti je spodbuditi nevrološko možgansko aktivnost udeležencev.

Običajno se odločimo za vprašanja zaprtega tipa.

Asociativna vprašanja so bolj zapletena, saj odgovor ni zelo očiten in silijo udeležence aktivnosti v povezovanje različnih znanj in tem, ki običajno niso povezane. Asociativne vrste vprašanj omogočajo udeležencem, da razmišljajo na bolj odprti ravni.

Primer 1:

(Zaprta vprašanja) Ali kokoši nesejo jajca? Ali želve odlagajo jajca?

(Asociativni tip vprašanja) Kaj imajo skupnega kokoši in želve?

(Odgovor je: razmnožujejo se z odlaganjem jajčec.)

Primer 2:

(Zaprta vprašanja) Kje živijo severni medvedi? Kje živijo pingvini?

(Asociativno vprašanje) Ali se polarni medvedi lahko hranijo s pingvini?

(Odgovor: Ne, ker njihovo geografsko okolje ni enako. Polarni medvedi živijo na Arktiki, na severnem polu, pingvini pa na Antarktiki, na južnem polu.)

Primer 3: Udeležencem pokažemo 2 fotografiji: fotografijo primata orangutana in fotografijo kozarca Nutelle. Kaj imajo skupnega?

(Odgovor je: palmovo olje. Oljne palme so zelo razširjene v jugovzhodni Aziji in ljudje uničujejo džunglo, ki je primarno življenjsko okolje za orangutane. Krčenje gozdov je največja grožnja za preživetje orangutanov in velik odstotek krčenja gozdov je namenjen gojenju oljne palme.)

METODE

- Kviz z fotografijami

PRIPOMOČKI

- Računalnik
- PPT - urejene fotografije
- Marker, tabla

VPRAŠANJA ZA VREDNOTENJE

- Kako težka so bila vprašanja?
- Kako težka je bila tema?
- Kaj bi spremenili?

PRIBLIŽNO TRAJANJE DELAVNICE

20 minut

ŠTEVILO PRIJAVLJENIH UDELEŽENCEV

do 20

OPOMBE O UČNIH URAH/AKTIVNOSTIH ZNOTRAJ UČNEGA NAČRTA**Profil skupine**

Skupina mora imeti nekaj splošnega znanja. Če poučujemo jezik, lahko kviz uporabimo kot ledolomilec pri učenju jezikovnega besedišča itd.

Starost:

Mlajša generacija: 4 – 30 let, starejša generacija: 55 in več

Ostale informacije: poskušajte biti inovativni pri pripravi kviza.

Predlagana priprava pred aktivnostjo

Prosimo mentorja, da:

- je pri pripravi kviza inovativen: dobro raziščite temo kviza. Poskusite najti možne namige tam, kjer jih najmanj pričakujete. (primer: pokažite fotografijo kozarca Nutelle in drugo fotografijo primata orangutana – tam je razlaga, kako sta ti dve fotografiji povezani, vendar spodbudite udeležence, da razmišljajo sami)

ZBIRKA ORODIJ: IDEJE ZA DELAVNICE
MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

3.6

PRIJATELJ V STISKI JE PRAVI
PRIJATELJ (TURČIJA)

NASLOV DELAVNICE:	Prijatelj v stiski je pravi prijatelj
VODILNA ORGANIZACIJA:	NAZHAYAT (NAZİLLİ združenje za vseživljenjsko učenje) Nazilli, Turkey

CILJ MEDGENERACIJSKEGA UČENJA	Program, v katerem heterogene skupine mladih in starejših sodelujejo za izboljšanje življenja v skupnosti.
--------------------------------------	--

UČNI CILJI	ZA MLAJŠO GENERACIJO Mladi kot udeleženec ob koncu delavnice: • vključenost v družbeno življenje razume kot pozitivno vrednost, • pridobi občutek, da je koristen, • prevzema odgovornost. Ob koncu delavnice naj bi mlajši kot mentor: • čutil potrebe starejših, • uspel zagotavljati takojšnje spremembe programa, • opazil slabosti in strahove udeležencev, • ovrednotil in posodobil program glede na potrebe. ZA STAREJŠO GENERACIJO Do konca delavnice starejši kot udeleženec: • zna izkoristiti družbene komunikacijske kanale, • zna varno brskati po spletu, • zna odpreti e-poštni račun, spremljati novice, pošiljati slike itd. Do konca delavnice starejši kot mentor: • meni, da je učinkovit, • razume, da mora svoje izkušnje posredovati drugim, • ve, da je vsaka tako imenovana ovira izgovor za poučevanje (in učenje).
-------------------	--

TEME, OBRAVNAVANE NA TEJ DELAVNICI

- Medgeneracijska interakcija
- Učenje ob zabavi
- Boljše razumevanje prednosti, strahov in slabosti drugih generacij
- Veščine IKT, uporaba komunikacijskih aplikacij, kopiranje, lepljenje, pošiljanje in prejemanje fotografij in informacij
- Ohranjanje stikov s sorodniki
- Dostop do kakršnih koli informacij

AKTIVNOSTI

1. Energizator: starejšim udeležencem so predstavljeni primeri komuniciranja prek aplikacij za družabna sporočila. Prosimo jih, naj delijo svoje spomine na prve oblike komunikacije. Pisma, telegrami, razglednice itd.

2. Razlog za obisk aktivnosti/cilji:

- Povečati komunikacijo in sodelovanje med različnimi generacijami.
- Razvijati veščine IKT pri starejših.
- Sodelovanje in usklajeno delovanje obeh ciljnih skupin.
- Krepitev samozavesti (pri obeh ciljnih skupinah).
- Starejše obvestiti o tehnološkem razvoju.
- Pomoč starejšim, da ostanejo v stiku s svojimi sorodniki, pomagamo ustvariti boljšo, združeno družino/družbo.

3. Teoretična predstavitev

- Pripravi se in predstavi seznam aplikacij, ki bodo najprej uporabljene pri aktivnosti za delo v paru, ter se odloči za 2 najpogostejše uporabljeni aplikaciji.
- Ko so aplikacije nameščene na pametne telefone, mladi, ki so partnerji, razložijo, kako pošiljati vizualna in besedilna sporočila, ter starejšim omogočijo, da to ponovijo.

1. Mladi udeleženec pomaga/nauči svojega partnerja, kako si naloži aplikacijo.
2. Kako aktivirati spletno kamero.
3. Kako fotografirati in kako pošiljati fotografije s pomočjo aplikacije.
4. Po določenem času vaje se vsi pari razdelijo. (Naproseni so, da pošljejo fotografije iz svojega para drugim v skupini, poleg fotografij naj pošljejo tudi besedilna sporočila).

AKTIVNOSTI**4. Skupinska vadba**

Aktivnost se začne izvajati, kot je opisano zgoraj. Mladi igrajo vlogo učiteljev, starejši pa so "učenci". Naloge, dodeljene vsakemu paru, morajo biti uspešno opravljene (brez časovne omejitve).

5. Vrednotenje

Tekmovanje in ocenjevanje

Če starejši znajo samostojno ponoviti in izvesti naloge, je ocenjevanja konec.

(Za nagrado se lahko odločite)

METODE

- Razlaga
- Slovnica – prevod
- Demonstracija
- Delo v paru

PRIPOMOČKI

- Pripravljeni videi iz preteklosti in sedanjosti (za energizator).
- Navodila o tem, kako prenesti in namestiti katero koli aplikacijo.
- Ocenjevalna lestvica.

VPRAŠANJA ZA VREDNOTENJE

- Opišite svoje počutje pred aktivnostjo/po aktivnosti z emojiem.
- Kaj vam je bilo bolj všeč (energizator ali aktivnost)?
- Ocenite svojega partnerja in sebe (od 1 do 5).
- Kako izvedljiva sta aktivnost in energizator?

**PRIBLIŽNO TRAJANJE
DELAVNICE**

20 minut

**ŠTEVILO PRIJAVLJENIH
UDELEŽENCEV**

do 20

ZBIRKA ORODIJ: IDEJE ZA DELAVNICE
MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

3.7

OBLIKOVANJE SPRETNOSTI STAREJŠIH ZA DELO S TABLIČNIMI RAČUNALNIKI Z USTVARJANJEM STRIPOV (LITVA)

NASLOV DELAVNICE:

Oblikovanje spretnosti starejših za delo s tabličnimi računalniki z ustvarjanjem stripov

VODILNA ORGANIZACIJA:

Utena Univerza za tretje življenjsko obdobje
Utena, Litva

**CILJ MEDGENERACIJSKEGA
UČENJA**

Program, v katerem heterogene skupine mladih in starejših sodelujejo za izboljšanje življenja v skupnosti.

UČNI CILJI

ZA MLAJŠO GENERACIJO

Aktivnost mlajšim pomaga razvijati njihovo ustvarjalnost, jih spodbuja k komunikaciji s starejšimi in k strpnosti pri skupnem ustvarjanju stripov.

Mladi izvejo več o zgodovini, dediščini, umetnosti itd. od starejših udeležencev, ki skupaj pišejo komične zgodbe.

Ob koncu delavnice bo mlajši kot udeleženec dobil več znanja, povezanega s temo (zgodovina, geografija, lokalna dediščina).

Do konca delavnice naj bi bil mlajši kot mentor sposoben poučevati in svetovati starejšim o uporabi pametnih naprav in mobilnih aplikacij.

ZA STAREJŠO GENERACIJO

Sodelovanje med mlajšo in starejšo generacijo, učenje skozi igro pomaga starejšim pri pridobivanju osnovnih veščin uporabe tablice in računalnika ter daje priložnost za samoizražanje.

Starejši kot udeleženec naj bi do konca delavnice razširil svoje znanje in veščine o uporabi pametnih naprav (znan naj bi naložiti in namestiti mobilne aplikacije, urejati slike, pisati besedila itd.).

Do konca delavnice naj bi bil starejši kot mentor sposoben deliti znanje o lokalni zgodovini, geografiji in dediščini z mlajšimi.

TEME, OBRAVNAVANE NA TEJ DELAVNICI

- Razvoj stripovske ideje in zgodbe
- Priprava komičnih vsebin
- Ustvarjanje stripov z aplikacijo Comic Strip

AKTIVNOSTI

Vodja/mentor aktivnosti naj oblikuje medgeneracijske pare ali skupine, da se med mladimi in starejšimi udeleženci ustvari spodbudno vzdušje.

Ustvarjanje animirane zgodbe je razdeljeno na dva dela:

1. Mlajši in starejši udeleženci ustvarjajo like in zgodbe, izdelujejo risbe, fotografije, objekte in pišejo ustvarjalne zgodbe ipd.
2. Na tablico namestijo aplikacijo [“Comic Page Creator”](#) ali [“Comic Strip”](#) in zgodbe prenesejo v virtualni prostor, kjer nastane animirana zgodba – strip.

METODE

- Delavnica z interaktivnim orodjem
- Digitalna aktivnost

PRIPOMOČKI

Materiali:

Tablični računalniki, mobilni telefoni, računalniki, tiskalniki, skenerji, materiali za različna ročna dela (barvna pisala, papir, lepilo, plastelin, konstrukcije itd.).

Viri:

Knjige in revije za iskanje idej.

Mobilna aplikacija [“Comic Page Creator”](#) ali [“Comic Strip”](#).

Prostor:

Razred ali delavnica.

VPRAŠANJA ZA VREDNOTENJE

- Ali ste uživali v tej aktivnosti? Kako se počutite?
- Kaj vam je bilo najbolj všeč?
- Ali menite, da ste se naučili več o tehnologiji?
- Se vam zdi, da ste pridobili več znanja o uporabi pametnih naprav?
- Katera dodatna znanja ali veščine ste pridobili?
- Bi se želeli še enkrat udeležiti podobnih aktivnosti?

PRIBLIŽNO TRAJANJE DELAVNICE

90 minut

ŠTEVILO PRIJAVLJENIH UDELEŽENCEV

do 10

OPOMBE O UČNIH URAH/AKTIVNOSTIH ZNOTRAJ UČNEGA NAČRTA

Profil skupine

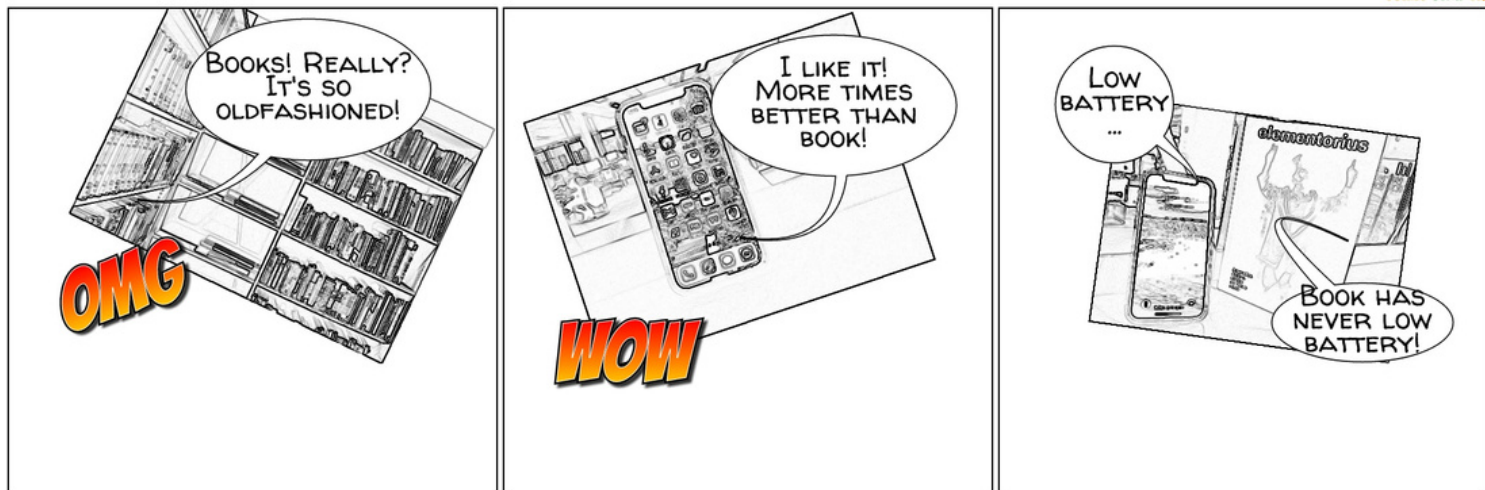
Starost:

mlajša generacija – od 14 let, odrasli – brez starostnih omejitev.

Predlagana priprava pred aktivnostjo

Udeleženci morajo prenesti in namestiti aplikacijo **“Comic Page Creator”** ali **“Comic Strip”** na svoje pametne telefone.

Mentor mora udeležencem zagotoviti dodatna gradiva:
papir, pisala, knjige in drugo gradivo.

ZBIRKA ORODIJ: IDEJE ZA DELAVNICE
MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

3.8

MEDGENERACIJSKA IZMENJAVA
KNJIG (ITALIJA)

NASLOV DELAVNICE:	Medgeneracijska izmenjava knjig
VODILNA ORGANIZACIJA:	EduVita Lecce, Italija

CILJ MEDGENERACIJSKEGA UČENJA	Program, v katerem heterogene skupine mladih in starejših sodelujejo za izboljšanje življenja v skupnosti.
--------------------------------------	--

UČNI CILJI	ZA MLAJŠO GENERACIJO Ob koncu delavnice naj bi bil mlajši kot udeleženec sposoben: • vedeti več o željah starejše generacije po literaturi. Do konca delavnice naj bi bil mlajši kot mentor sposoben: • podati povratne informacije in nasvete o knjigah ter literaturi. ZA STAREJŠO GENERACIJO Ob koncu delavnice bi moral biti starejši kot udeleženec sposoben: • vedeti več o praksi izmenjave knjig kot pobudi za zmanjševanje odpadkov in trajnostni razvoj, • vedeti več o sodobni literaturi in željah mladih. Do konca delavnice bi moral starejši kot mentor: • deliti svoje izkušnje in znanje o literaturi.
-------------------	---

TEME, OBRAVNAVANE NA TEJ DELAVNICI	• Literatura • Knjige • Zgodbe in pripovedovanje
---	--

Izmenjava knjig je praksa izmenjave knjig med osebami. To je poceni način, s katerim si ljudje izmenjujejo knjige, odkrivajo nove in pridobivajo nove knjige za branje brez plačila.

Organizator aktivnosti naj zagotovi več polic, na katerih je mogoče pustiti knjige, ki jih nato med aktivnostjo lahko prevzame nekdo drug. Organizator lahko udeležence povabi, da svoje knjige prinesejo na izmenjavo nekaj dni prej ali neposredno na aktivnost.

K sodelovanju je treba povabiti ljudi različnih starosti, da bi se pogovarjali o najljubših knjigah različnih generacij, razpravljali, igrali literarne igre in se družili.

Pomembno je ustvariti prijetno in neformalno vzdušje: udeležencem ponuditi čaj ali kavo, priskrbeti stole, da lahko sedijo in se pogovarjajo. Poleg izmenjave knjig in neformalnega pogovora med aktivnostjo so udeleženci povabljeni k igranju literarne igre z namenom, da se bolje spoznajo.

Literarna igra

Organizator naj pripravi listke z vprašanji, povezanimi s knjigami in literaturo. Vprašanja je treba zbrati v škatlo.

Primeri vprašanj:

"Katero knjigo bi vzeli s seboj na otok?"

"Če bi bili knjiga, katera bi bili vi?"

"Katera je zdaj tvoja najljubša knjiga? In v otroštvu?"

"Katera knjiga je po vašem mnenju najbolj priljubljena med ljudmi vaše generacije?"

"Ali imate knjigo, ki je vplivala na vaš način življenja? Če je, na kakšen način?"

"Za katero knjigo ste najbolj hvaležni?"

"Kaj vas med branjem najbolj moti?"

"Koliko časa na dan bi najraje namenili branju?"

"Kako bi izbrali knjigo za branje?"

Udeleženci naj oblikujejo krog in drug za drugim izberejo listek z vprašanjem ter nanj odgovorijo.

Knjižni svetovalec

Pred začetkom aktivnosti naj organizatorji na steno obesijo velik list papirja z napisom "Knjižni svetovalec". Udeleženci izmenjave knjig lahko na steni pustijo sporočilo, v katerem izpostavijo knjige, ki so jim bile zelo všeč ter nasvet za branje.

METODE

- Pogovor v krogu/parih
- Vzajemno učenje

PRIPOMOČKI

Prostor:
Udoben in prijeten prostor z mizo, stoli, policami za knjige in možnostjo pitja kave ali čaja.

Materiali:
Knjige za izmenjavo: nekatere lahko predlagajo organizatorji, druge prinesejo udeleženci.

Viri:
Vnaprej pripravljen papir in pisala za literarno igro.

VPRAŠANJA ZA
VREDNOTENJE

Organizator (mentor/vodja) aktivnosti udeležencem ob koncu srečanja postavi vprašanje:

- Kako se počutite sedaj, po srečanju? Izberite knjigo s knjižne police in opišite svoja čustva skozi asociacije na to knjigo (vsebina ali naslovnica).

PRIBLIŽNO TRAJANJE
DELAVNICE

90 minut

ŠTEVILO PRIJAVLJENIH
UDELEŽENCEV

10-15

OPOMBE O UČNIH
URAH/AKTIVNOSTIH
ZNOTRAJ UČNEGA
NAČRTA

Profil skupine

Starost:
mlajša generacija: od 16 let naprej, starejša generacija:
55 let in več.

Predlagana priprava pred
aktivnostjo

Zagotoviti je treba več polic, na katerih je mogoče pustiti knjige in jih nato med aktivnostjo lahko pobere nekdo drug. Mentor naj udeležence povabi, da prinesejo svoje knjige za izmenjavo nekaj dni prej ali neposredno na aktivnost.

ZBIRKA ORODIJ: IDEJE ZA DELAVNICE
MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

3.9

SODOBNE TEHNOLOGIJE - KAJ
NAM PRINAŠAJO IN KAJ NAM
JEMLJEJO (ČEŠKA)

NASLOV DELAVNICE:

Sodobne tehnologije - kaj nam prinašajo in kaj nam jemljejo

VODILNA ORGANIZACIJA:Prave ted! o.p.s.,
Praga, Češka**CILJ MEDGENERACIJSKEGA
UČENJA**

Program, v katerem heterogene skupine mladih in starejših sodelujejo za izboljšanje življenja v skupnosti.

UČNI CILJI**ZA MLAJŠO GENERACIJO**

Ob koncu delavnice bi moral mlajši kot udeleženec:

- biti sposoben bolje spoznati druge.
- priti do spoznanja, da starejši sploh uporabljajo sodobno tehnologijo.
- priti do spoznanja, koliko časa ciljna skupina starejših vsak dan preživi na internetu.

ZA STAREJŠO GENERACIJO

Ob koncu delavnice bi moral starejši kot udeleženec:

- biti sposoben bolje spoznati druge.
- nekoliko bolje razumeti, zakaj mladi tako "obožujejo" sodobno tehnologijo.
- priti do spoznanja, koliko časa ciljna skupina mlajših vsak dan preživi na internetu.

**TEME, OBRAVNAVANE NA
TEJ DELAVNICI**

- Zaznavanje drugih
- Poslušanje
- Boljša sposobnost opredelitve prednosti in slabosti uporabe sodobnih tehnologij
- Boljša sposobnost soočanja s pastmi uporabe sodobnih tehnologij (npr. zavestna poraba časa)

AKTIVNOSTI

Delavnica je razdeljena na dva dela, med katerima je manjši odmor. Udeleženci sedijo v krogu, tako da se med seboj vidijo.

1. del delavnice 30 minut

Ledolomilec: predstavitev drug drugemu – odgovorite na spodnja vprašanja:

- ime
- starost
- uporaba digitalnih tehnologij - koliko ur na dan?
- ali uporabljate socialna omrežja?

2. del delavnice 60 minut

Mentor zastavlja vprašanja na temo uporabe sodobnih tehnologij, groženj in nevarnosti, ki jih po mnenju udeležencev lahko le-te prinašajo. Vprašanja so zastavljena tudi z namenom, da bi razmislili o svojem vsakdanjem življenju.

Cilj tega dela delavnice je razumeti, kako posamezna skupina (mlajša in starejša generacija) dojema to temo.

Če delavnico vodi psiholog/terapevt, se je mogoče bolj osredotočiti na morebitne nevarnosti, povezane z uporabo sodobnih tehnologij.

METODE

- Pogovor v krogu
- Odprta vprašanja mentorja
- Medgeneracijsko učenje
- Sprejemanje povratnih informacij od drugih

PRIPOMOČKI

- Učilnica
- Stoli v krogu

VPRAŠANJA ZA VREDNOTENJE

- Kako ste se počutili na delavnici?
- Kaj ste se naučili?
- Kaj ste se naučili iz povratnih informacij, ki ste jih prejeli?

**PRIBLIŽNO TRAJANJE
DELAVNICE**

90 minut

**ŠTEVILO PRIJAVLJENIH
UDELEŽENCEV**

12-20

**OPOMBE O UČNIH
URAH/AKTIVNOSTIH
ZNOTRAJ UČNEGA
NAČRTA****Profil skupine**

Udeleženci skupine morajo biti aktivni uporabniki sodobnih tehnologij.

Starost:

idealno je enako število mladih (med 13 in 16 let) in starejših udeležencev.

Med delavnico skupina mladih in starejših izmenjuje poglede na vsakodnevno uporabo sodobnih tehnologij zahvaljujoč specifičnim vprašanjem mentorja/terapevta.

**Predlagana priprava pred
aktivnostjo**

Prosrite udeležence, naj si zapomnijo, da:

- ni napačnega odgovora,
- samo zato, ker nekdo nečesa ne zna narediti ali uporabiti, še ne pomeni, da je neumen.

Prosrite mentorja, da:

- naj stvari "tečejo" po naravnem toku,
- če je možno in primerno, nepristransko komentira težave in grožnje.

ZBIRKA ORODIJ: IDEJE ZA DELAVNICE
MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

3.10

DNEVNIK ŽIVLJENJA (ITALIJA)

NASLOV DELAVNICE:

Dnevnik življenja

VODILNA ORGANIZACIJA:EduVita,
Lecce, Italija**CILJ MEDGENERACIJSKEGA
UČENJA**

Program, v katerem heterogene skupine mladih in starejših sodelujejo za izboljšanje življenja v skupnosti.

UČNI CILJI**ZA MLAJŠO GENERACIJO**

Ob koncu delavnice bi moral biti mlajši kot udeleženec sposoben:

- razviti komunikacijske spretnosti,
- razviti empatijo,
- z osebno zgodbo izvedeti več o preteklosti.

Do konca delavnice bi moral mlajši kot mentor znati:

- razložiti, kako uporabljati tehnologijo za ustvarjanje videoposnetka.

ZA STAREJŠO GENERACIJO

Ob koncu delavnice mora biti starejši kot udeleženec sposoben:

- ceniti svoje življenjske izkušnje,
- razvijati svoje govorne sposobnosti,
- razvijati svoje digitalne kompetence.

Ob koncu delavnice mora biti starejši kot mentor sposoben:

- motivirati mlajšo generacijo z lastnimi življenjskimi izkušnjami.

**TEME, OBRAVNAVANE NA
TEJ DELAVNICI**

- Spomini
- Pripovedovanje zgodb

AKTIVNOSTI

Dnevnik življenja je delavnica, ki je namenjena vključevanju starejših in mlajših udeležencev v večdimenzionalni učni proces: jezikovni, čustveni, izkustveni in medkulturni. Ključni element delavnice je medgeneracijski dialog. Delavnica se izvaja v obliki intervjuja, kjer je predstavnik starejše generacije pripovedovalec, predstavnik mlajše generacije pa poslušalec in vpraševalec (tisti, ki vodi intervju). Sam proces intervjuja se snema. Končni produkt delavnice je videoposnetek.

Kot udeležence predstavnike mlajše generacije lahko vključite študente višjih letnikov angleškega jezika in mlade prostovoljce, s čimer boste:

- ustvarili večgeneracijsko okolje
- spodbudili medgeneracijsko in medkulturno izmenjavo
- opolnomočili študente, z vidika praktične uporabe angleščine

Priprava

Najprej mentor oblikuje pare (en predstavnik mlajše in en predstavnik starejše generacije). Priporočljivo je, da se pari oblikujejo že nekaj dni pred intervjujem (če je le to mogoče), da parom omogočite nekaj prostora, da prebijejo led in se spoznajo. Na ta način bo intervju potekal bolj gladko.

Predhodno srečanje

Ko se par sreča, mentor pomaga starejšemu sogovorniku in mlajšemu izpraševalcu razmisliti o možnih temah, ki bi jih lahko obravnavala med intervjujem. V tej fazi mladi izpraševalec raziskuje biografijo, talente, interese in strasti starejšega. Mentor v tej fazi udeleženca podpira in spodbuja k povezovanju in sodelovanju. Po potrebi predlaga temo (npr. »10 najboljših knjig«, "Nasveti izkušenega popotnika", itd.). Ob koncu tega srečanja naj bi par izbral eno glavno temo, na kateri bosta delala.

AKTIVNOSTI

Pred intervjujem

Od predstavnika mlajše generacije se pričakuje, da bo pripravil nekaj vprašanj na izbrano temo, ter da jih preda starejšemu udeležencu, ki bo pripravil odgovore v angleščini. V kolikor je potrebno, mladi udeleženec pomaga pri pripravi angleškega besedila.

Mentor pripravi varen prostor za pogovor, kjer se udeleženci lahko počutijo udobno in svobodno komunicirajo ter delijo svoje osebne izkušnje. Pripravljena mora biti tudi oprema za snemanje video posnetka.

Med intervjujem

Intervju se začne s predstavitvijo sogovornikov (imena, od kod prihajajo in druge pomembne informacije). Na tem mestu se začne prepletanje med mladim izpraševalcem in starejšim intervjuvancem. Izpraševalec postavlja vnaprej pripravljena vprašanja. Starejši udeleženec deli življenjske izkušnje, anekdote, osebne strasti, pretekle in tekoče projekte, povezane z glavno temo intervjuja. Dobrodošla so globoka čustva in živi spomini.

Intervju je pomemben trenutek: na takšen način se starejša in mlajša generacija srečata v prostoru aktivnega in radovednega poslušanja ter razsvetljujoče se izmenjave. Medtem, ko se starejši intervjuvanec počuti dragocenega in opolnomočenega pri deljenju osebnih vpogledov, ima mlajši izpraševalec priložnost, da se nauči življenjskih lekcij in se navdihne ob dobrih praksah predstavnika starejše generacije. Konstruktiven dialog se krepi s spodbujanjem boljšega medsebojnega razumevanja med generacijami.

Na tem srečanju mentor intervju le opazuje in po potrebi zagotovi tehnično podporo.

Po intervjuju

Ko se intervju zaključi, mentor izvede srečanje namenjeno evalvaciji. Srečanje oba udeleženca vodi k razmišljanju o njunih učnih dosežkih in izzivih med procesom sodelovanja.

Oprijemljiv spomin

Videoposnetek intervjuja uredi in dokončno oblikuje predstavnik mlajše generacije in tako deli svoje digitalno znanje in izkušnje. Ko je postopek končan, se ustvari digitalni Dnevnik življenja, ki je na voljo udeležencem, kot oprijemljiv spomin na izkušnjo. Obenem posnetek predstavlja tudi sredstvo za diseminacijo oziroma navdih in opolnomočenje predstavnikov različnih generacij.

METODE

- Pogovor v parih
- Digitalno pripovedovanje zgodb

PRIPOMOČKI

- Videokamera
- Računalnik
- Mikrofon
- Programska oprema za urejanje videa (npr. WeVideo)

VPRAŠANJA ZA VREDNOTENJE

- Kaj ste se drug od drugega naučili med delom v parih?
- Kaj je bil najdragocenejši trenutek skupnega dela?
- Na kakšen izziv ste naleteli med aktivnostjo?

PRIBLIŽNO TRAJANJE DELAVNICE

45 minut za vsako srečanje

ŠTEVILO PRIJAVLJENIH UDELEŽENCEV

najmanj 2 (1 predstavnik mlajše in 1 predstavnik starejše generacije)

OPOMBE O UČNIH URAH/AKTIVNOSTIH ZNOTRAJ UČNEGA NAČRTA**Profil skupine**

Starost:

mlajša generacija: od 16 let naprej, starejša generacija: 55 let in več

ZBIRKA ORODIJ: IDEJE ZA DELAVNICE
MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

3.11 RADI IMAMO ŠAH (SLOVENIJA)

NASLOV DELAVNICE:

Radi imamo šah

VODILNA ORGANIZACIJA:Ljudska univerza Jesenice
Jesenice, Slovenija**CILJ MEDGENERACIJSKEGA
UČENJA**

Program, v katerem heterogene skupine mladih in starejših sodelujejo za izboljšanje življenja v skupnosti.

UČNI CILJI**ZA MLAJŠO GENERACIJO**

Mladi pridobijo znanje o igranju šaha in o prenosu znanja o uporabi IKT za igranje družabnih iger. Naučijo se tudi, kako biti potrpežljivi pri predstavitvi korakov igranja šaha na spletu. Mladi spoznajo, da jih lahko tudi starejši veliko naučijo.

ZA STAREJŠO GENERACIJO

Vključevanje v tovrstno medgeneracijsko učenje ohranja um starejših aktivnih. Starejši spoznajo, da so še vedno »koristni« in da še lahko prenašajo znanje na mlajše generacije. Dobijo praktične izkušnje, kako mlajše poučiti o šahovskih pravilih in korakih igre. Tovrstna aktivnost jim daje tudi priložnost, da spoznajo IKT in se znebijo strahu pred uporabo le-te.

**TEME, OBRAVNAVANE NA
TEJ DELAVNICI**

- Družabne igre
- Uporaba IKT za zabavo
- Prenos znanja
- Kakovost življenja v domu upokojencev
- Umska vadba – razvijanje logičnega znanja

AKTIVNOSTI

Najprej se povežemo z domom upokojencev v lokalnem okolju in preverimo interes za sodelovanje pri medgeneracijski aktivnosti. Preverimo tudi ali imajo v domu družabno igro šah. Nato se povežemo z dijaki srednjih šol v lokalnem okolju, ki bi radi svoj prosti čas kot prostovoljci preživljali v družbi starejših. Priporočljivo je tudi, da imajo pripadniki mlajših generacij ineteres za učenje šaha.

Izvedemo prvo srečanje starejših in dijakov ter določimo pare in prostor, kjer bo druženje in učenje šaha potekalo.

Ko so dijaki suvereni pri igri poiščejo aplikacijo preko katere lahko igrajo [šah na daljavo](#).

Na naslednjem srečanju mlajši opogumijo starejše, da igro šaha spoznajo in igrajo z uporabo računalnika in spleta. Prvo igro igrajo tako, da starejši le narekujejo poteze medtem, ko mlajši igrajo "za njih".

Pomembno je, da mlajši starejše ves čas spodbujajo k igri in predstavijo prednosti igre na daljavo (možnost igre šaha tudi, ko obiski niso dovoljeni ipd.)

Naslednje srečanje namenimo učenju starejših, kako lahko samostojno uporabljajo aplikacijo za igranje šaha na daljavo. Postopek igre ponavljamo vse dokler starejši pri tem niso suvereni.

Izvedemo srečanje na daljavo, kjer mladi in starejši igrajo šah na daljavo. Na tem srečanju za podporo starejšim prosimo zaposlene v domu upokojencev.

METODE

- Metoda spodbujanja in motiviranja, metoda igre - tekmovalnosti
- Osredotočenost na kakovostno preživljanje časa
- Širitev socialne mreže, kognitivni trening
- Metoda pogovora
- Spodbujanje razmišljanja, raziskovanja

PRIPOMOČKI

- Računalnik
- Šah namizna igra

VPRAŠANJA ZA VREDNOTENJE

- Kako težko je bilo prenesti znanje igranja šaha?
- Ali vas je bilo pri uporabi IKT strah?
- Ste prepoznali kakšne prednosti druženja z drugo generacijo?
- Ali ste se med to dejavnostjo naučili kaj o sebi?

PRIBLIŽNO TRAJANJE DELAVNICE

60 minut za vsako srečanje

ŠTEVILO PRIJAVLJENIH UDELEŽENCEV

delo v parih (neomejeno število)

OPOMBE O UČNIH URAH/AKTIVNOSTIH ZNOTRAJ UČNEGA NAČRTA**Profil skupine**

Starejši naj bi znali igrati šah.

Mlajši naj predhodno preizkusijo aplikacijo za igranje šaha na daljavo.

Starost:

mlajša generacija: 16 – 20 let, starejša generacija: 70 let in več.

**Predlagana priprava pred
aktivnostjo**

Prosimo udeležence, da:

- ostanejo odprti za nove ideje in metode dela.

Prosimo mentorja, da:

- se zaveda, da druga generacija morda ne zna igrati šaha (v živo ali na spletu) in da bo zato ključna potrpežljivost,
- pri izvajanju aktivnosti pokaže spodbudo in spoštljivost.

DELAVNICE: ZBIRKA ORODIJ ZA IZVAJALCE
MEDGENERACIJSKEGA UČENJA

3.12

DIGITALNO PRIPOVEDOVANJE
ZGODB: EVROPA NAŠIH
ŽIVLJENJ (POLJSKA)

NASLOV DELAVNICE:

Digitalno pripovedovanje zgodb: Evropa naših življenj

VODILNA ORGANIZACIJA:Fundacija Pro Scientia Publica
Vroclav, Poljska**CILJ MEDGENERACIJSKEGA
UČENJA**

Program, v katerem heterogene skupine mladih in starejših sodelujejo za izboljšanje življenja v skupnosti.

UČNI CILJI**ZA MLAJŠO GENERACIJO**

Mlajši kot udeleženec bi moral ob zaključku delavnice:

- čutiti povezanost s starejšo generacijo,
- razmišljati o svoji kulturni identiteti in kulturni dediščini.

Predstavnik mlajše generacije kot mentor pridobi izkušnjo in zna:

- pojasniti uporabo tehnologij za ustvarjanje videa,
- ubrati pravilen pristop podpore starejšim v učnem procesu.

ZA STAREJŠO GENERACIJO

Starejši kot udeleženec ob zaključku delavnice:

- ceni svoje življenjske izkušnje in kulturno dediščino,
- bolje razume nova komunikacijska orodja,
- razvija svoje digitalne kompetence.

Starejši kot mentor pridobi izkušnjo in zna:

- navdihniti mlajšo generacijo,
- pri predstavnikih mlajše generacije vzbuditi povezavo s kulturno dediščino.

**TEME, OBRAVNAVANE NA
TEJ DELAVNICI**

- Digitalno pripovedovanje zgodb
- Digitalne spretnosti
- Zgodovina

AKTIVNOSTI

Evropa naših življenj je medgeneracijska delavnica digitalnega pripovedovanja zgodb, katere cilj je pomagati predstavnikom starejše generacije pri razvijanju digitalnih in tehnoloških spretnosti, pri čemer jih podpirajo predstavniki mlajše generacije. Digitalno pripovedovanje zgodb je inovativno močno komunikacijsko orodje, ki lahko starejšim pomaga premagati občutek izključenosti iz digitaliziranega sveta in razviti zavedanje, da lahko prevzamejo nadzor nad novimi tehnologijami ter jih uporabljajo za osebno in družbeno izražanje.

Aktivnost je zasnovana za večgeneracijsko skupino: predstavniki mlajše generacije lahko predstavnikom starejše generacije pomagajo in jih usmerjajo v procesu ustvarjanja videa z IKT, medtem ko predstavniki starejše generacije delujejo kot pripovedovalci zgodb, ki delijo dragocena spoznanja s področja zgodovine in kulturne dediščine.

Priprava

Mentor ustvari pare (po en predstavnik mlajše in en predstavnik starejše generacije). Mentor parom pomaga razmišljati o temah in zgodbah, povezanih z njihovo kulturno dediščino. Teme in zgodbe bodo podlaga za snemanje videa o pripovedovanju zgodb. Starejši delijo življenjske dogodke in spomine, povezane z določenim zgodovinskim dogajanjem ali obdobjem, da bi raziskali svojo kulturno identiteto in svojo preteklost ter pomagali mlajšim generacijam bolje razumeti njihovo sedanost. Ko je izbira narejena, se pari vključijo v proces digitalnega pripovedovanja zgodb.

Pisanje scenarija

Par napiše scenarij za video na podlagi izbrane teme in zgodbe. Besedilo naj bo čim bolj preprosto in linearno ter naj na jedrnat način pripoveduje celotno zgodbo. Mentor parom pomaga pri strnjevanju informacij v učinkovito in jasno pripoved.

Gradnja vizualnega

V tem delu predstavnika mlajše in starejše generacije izbereta slike in videoposnetke, ki na vizualen način pripovedujejo želeno zgodbo. Uporabijo lahko slike in videoposnetke s spleta ali avtentično gradivo, ki ga ima predstavnik starejše generacije. Nato par uporabi brezplačno knjižnico platforme za izdelavo videa (npr. [We Video](#)).

AKTIVNOSTI

Slike in videoposnetki morajo ustrezati scenariju in vizualno pripovedovati tisto kar pripovedujejo zgodba. Količina slik in video posnetkov je odvisna od dolžine scenarija zgodbe.

Ustvarjanje videoposnetka

Ko je ves material zbran, začnejo pari ustvarjati video s pomočjo programske opreme za izdelavo video posnetka (npr. We Video). Pari ustvarijo vizualno snemalno knjigo z zbranimi slikami in kratkimi videoposnetki.

Kar zadeva zvočno predstavnost, je možno da:

- scenarij posnameta in videoposnetku dodata kot glasovni posnetek;
- se kot zvok za video uporabi glasba, medtem ko se zgodba pripoveduje s podnapisi.

Končni produkt je zmontiran in urejen glede na spretnosti udeležencev. Vse kreativne rešitve so dobrodošle.

Najpomembnejša je krepitev vključujočega procesa sodelovanja, ki tako starejšim kot mlajšim omogoča, da se učijo in podpirajo drug drugega.

Razmišljanje o procesu

Na koncu dela v paru mentor udeleženca povabi na srečanje namenjeno vrednotenju in razmisleku o izzivih, priložnostih in učnih dosežkih, ki so se pojavili med procesom.

Delavnico lahko zaključimo z ogledom ustvarjenih digitalnih zgodb.

Codzienność w obliczu wojny

METODE

- Pogovor v parih
- Digitalno pripovedovanje zgodb
- Snemanje videa

PRIPOMOČKI

- Videokamera ali pametni telefon
- Računalnik
- Mikrofon
- Programska oprema za urejanje video posnetkov (npr. WeVideo)

VPRAŠANJA ZA VREDNOTENJE

- Kaj ste se drug od drugega naučili med delom v parih?
- Kaj je bil najdragocenejši trenutek skupnega dela?
- Na kakšen izziv ste naleteli med aktivnostjo?
- Kako je potekal proces pripovedovanja?
- Kako je potekal proces izdelave videa?

PRIBLIŽNO TRAJANJE DELAVNICE

4 srečanja po 45 minut

ŠTEVILO PRIJAVLJENIH UDELEŽENCEV

min 2 (1 predstavnik mlajše in 1 predstavnik starejše generacije)

OPOMBE O UČNIH URAH/AKTIVNOSTIH ZNOTRAJ UČNEGA NAČRTA**Profil skupine**

Starost:

mlajša generacija: od 16 let naprej, starejša generacija: 55 let in več.

ZAKLJUČEK

ALEKSANDER KOBYLAREK, MARTYNA MADEJ

Nedvomno potrebujemo nov medgeneracijski pakt. V “predfigurativni” družbi mlajše generacije natančno sledijo civilizacijskim spremembam in jih včasih ustvarjajo (Mead, 1970). Starejše generacije zaradi vse večjih kognitivnih omejitev vedno bolj potrebujejo podporo, da ne bi bile na robu civilizacije in posledično postale nekakšen balast (Baschiera & De Meyer, 2016).

Medgeneracijsko izobraževanje drugače obravnava pomen različnih generacij v družbenem in civilizacijskem razvoju (Kobylarek et al., 2022).

V prvi vrsti velja izpostaviti temeljni problem, to je dejstvo, da v starajočih se družbah prej ali slej pride do upada prebivalstva. Pomanjkanje novih generacij, ki bi zamenjale stare generacije pomeni, da populacija počasi izumira (Okólski, 2018). To povzroča številne civilizacijske težave: ekonomske in socialne, najbolj pereča za starejše na individualni ravni pa je izolacija, t.i. škarje družbene smrti in marginalizacije, ki vodijo v občutek izrinjenosti in odtujenosti.

V izumirajoči se populaciji, vsak človek postane zaklad, za katerega je vredno skrbeti in se o njem učiti. Medgeneracijsko učenje je inkluzivno učenje, ki poskuša starejše potegniti iz stanja pozabe in mlade generacije ozavestiti o vrednosti starejših. Starejši ljudje in njihove izkušnje lahko navdihujejo življenja mlajših generacij. Na starejše zato ni vredno gledati kot na balast civilizacije, temveč kot na potencial za neformalno poučevanje (Meynen, 2016).

Ustrezne, prilagojene medgeneracijske aktivnosti lahko izboljšajo ne le duševno stanje starejših (manj izolacije, manj depresivnih stanj), temveč postanejo stičišče mikro-svetov in platforma za izmenjavo izkušenj. Raznovrstne medgeneracijske aktivnosti (ne le izobraževalne) so lahko podlaga za gradnjo teh stičišč (Zakowicz, 2011).

ZAKLJUČEK

ALEKSANDER KOBYLAREK, MARTYNA MADEJ

Predstavljen nabor medgeneracijskih aktivnosti lahko uporabljajo društva upokojencev, univerze za tretje življenjsko obdobje in druge neformalne izobraževalne in terapevtske skupine. Lahko postanejo tudi navdih za razvoj lastnih okoliščinam prilagojenih delavnic. Primeri, zbrani v tem priročniku, kažejo, da je poleg aktivnosti, namenjenih izražanju potenciala različnih generacij, vredno razmisliti tudi o tem, kako redne dejavnosti prilagoditi potrebam medgeneracijskega sodelovanja in učenja. Včasih je dovolj le rahla modifikacija izvirne oblike, da se doseže dvojni učinek medgeneracijskega prenosa, tako da lahko starejša generacija hkrati vstopi v vlogo učencev in učiteljev v pravem trenutku celotnega učnega procesa. Včasih je dovolj ustvariti prostor za izmenjavo izkušenj, jih zbrati, strukturirati ter povzeti, da postanejo osmišljene in pridobijo izobraževalni značaj.

Pomemben pa je tudi temeljni didaktični sklep. Mentorji in izvajalci medgeneracijskih izobraževalnih aktivnosti morajo znati prikazati svojo sposobnost prestrukturiranja biografskih izkušenj.

VIRI IN LITERATURA

- Actionbound. (2012). Actionbound [Mobile app & computer software]. <https://en.actionbound.com/>
- BahraniApps. (2016). Comic Page Creator [Mobile app]. Google Play. https://play.google.com/store/apps/details?id=air.bahraniapps.comicpagecreator&hl=en_US&gl=US
- Baschiera, B. & De Meyer, W. (2016). Support of active ageing through P2P learning. *Journal of Education Culture and Society*, 7(1), 180-192.
- Buj, C., Kardamitsi, E., Marzo, S., & Tejedor, N. (2018). Mind your Mind: Synergies between mindfulness and nature-based methods. Erasmus plus KA2 project, Zaragoza.
- Chess. (2005). Chess. <https://www.chess.com/>
- European Commission. (2021, January 27). Zelena knjiga o staranju: Spodbujanje solidarnosti in odgovornosti med generacijami [Green paper on ageing: Fostering solidarity and responsibility between generations]. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0050&from=SL>
- Goleman, D. (1995). *Emotional Intelligence*. Bantam Books.
- Goleman, D. (1998). *Working with Emotional Intelligence*. Bantam Books.
- Kaplan, M. S. (2021). School-based intergenerational programs. UNESCO Institute of Lifelong Learning. <https://uil.unesco.org/adult-education/school-based-intergenerational-programs>
- Karmolińska-Jagodzik, E. (2021). Komunikacja międzypokoleniowa – rozważania wokół różnic kulturowych [Intergenerational communication - reflections on cultural differences], *Studia Edukacyjne*, 21, 191-210.
- Kobylarek, A., Madej, M., & Roubalová, M. (2022). Communication community in the prefigurative world. *Journal of Education Culture and Society*, 13(2), 7-16.
- Kolb, D. (2014). *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development* (2nd Edition). Pearson FT Press.
- Mead, M. (1970). *Culture and Commitment*. Garden City.
- Meynen, D. (2016). Sapere aude. About the contribution of elderly people to cultural life. *Journal of Education Culture and Society*, 7(1), 11-17.

VIRI IN LITERATURA

- Natalija Ž., Dušanka L. Š., Mateja K., Julija M., & Urška B. (2013). Nikoli prestari za učenje. Izzivi pri izobraževanju starejših in spodbujanje medgeneracijskega sožitja [Never too old to learn. Challenges in educating the elderly and promoting intergenerational coexistence]. Epale.
https://epale.ec.europa.eu/sites/default/files/nikoli_prestari_za_ucenje_prirocnik_0.pdf
- Newman, S. & Hatton-Yeo, A. (2008). Intergenerational learning and the contributions of older people, *Ageing Horizons*, 8, 31-39.
- Okólski, M. (2018). Wyzwania starzejącego się społeczeństwa [The challenges of an ageing society]. Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego.
- Roundwood Studios. (2011). Comic Strip! - Cartoon & Comic [Mobile app]. Google Play. <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.roundwoodstudios.comicstripit&hl=it&gl=US>
- The TOY Project Consortium. (2013). Reweaving the tapestry of the generations: A guide to community-based intergenerational initiatives in Europe. The TOY Project.
http://media.wix.com/ugd/cfe827_ebe92251550e426da1f5c3bfbb25930e.pdf
- WeVideo. (2011). WeVideo [Computer software]. <https://www.wevideo.com/>
- Zakowicz, I. (2011). Old age – „how beautiful to be yourself”. *Journal of Education Culture and Society*, 2(2), 47-54

AVTORJI PRIROČNIKA

EduVita

ITALIJA

- Hanna Urbanovich
- Filomena Locantore
- Damiano Stefano Verri
- Teresa Voce

Fundacija Pro Scientia Publica

POLJSKA

- Katarzyna Kaczmar
- Martyna Madej
- Maja Wereszczyńska
- Kamil Krasoń
- Martyna Madej

Nazhayat

TURČIJA

- Hasan Yüce
- Mustafa Çelik
- Rabia Selma Gültekin

Prave ted! o.p.s.

ČEŠKA

- Hana Čepová

UTENA, univerza za 3. življenjsko obdobje

LITVA

- Laima Lapinienė
- Beatričė Navarskaitė

LJUDSKA UNIVERZA JESENICE

SLOVENIJA

- mag. Maja Radinovič Hajdič
- Ana Hering

To delo je pod licenco Creative Commons 4.0. Gradivo lahko prosto kopirate in razširjate v katerem koli mediju ali formatu. Pri tem morate izrecno in ustrezno priznati avtorje, navesti povezavo do spletnega mesta www.connectocreate.eu, povezavo do licence CC 4.0 (creativecommons.org/licenses/by/4.0) in navesti, ali so bile opravljene spremembe.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Ta projekt je financirala Evropska komisija. Podpora Evropske komisije za pripravo te publikacije ne pomeni podpore vsebini, ki odraža le stališča avtorjev, in Komisija ni odgovorna za kakršno koli uporabo informacij, vsebovanih v tej publikaciji.